

ຄູ່ມືຝຶກອົບຮົມ

ການໃຫ້ບໍລິການ ສຸຂະພາບທາງເພດ ແລະ
ສຸຂະພາບຈະເລີນພັນ ໃນສະຖານະການສຸກເສີນ

ຄູ່ມືຝຶກອົບຮົມ
ການໃຫ້ບໍລິການ ສຸຂະພາບທາງເພດ ແລະ
ສຸຂະພາບຈະເລີນພັນ ໃນສະຖານະການສຸກເສີນ

2024

ສາລະບານ

ຄຳນຳ	1
ຄວາມໝາຍຂອງອັກສອນຫຍໍ້	2
ຈຸດປະສົງ ແລະ ການນຳໃຊ້ປຶ້ມຄູ່ມື	3
ວາລະຝຶກອົບຮົມ	4
ບົດທີ 1: ເຫດການໄພພິບັດ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການອັນຈຳເປັນ	8
ບົດທີ 2: ກົນໄກການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ(ຊຸດບໍລິການຂັ້ນຕົ້ນ) (MISP)	11
ບົດທີ 3: ການປ້ອງກັນ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກຄວາມ ຮຸນແຮງ (GBV)	14
ບົດທີ 4: ປ້ອງກັນການເຈັບເປັນ ແລະ ເສຍຊີວິດ ທີ່ມີສາເຫດຈາກພະຍາດ ຕິດຕໍ່ທາງເພດສຳພັນ ແລະ HIV	19
ບົດທີ 5: ປ້ອງກັນການເຈັບເປັນ ແລະ ການເສຍຊີວິດຂອງແມ່ ແລະ ເດັກ ເກີດໃໝ່	24
ບົດທີ 6: ການຄຸມກຳເນີດໃນສະຖານະການສຸກເສີນເພື່ອປ້ອງກັນການ	28
ຖືພາໂດຍບໍ່ຕັ້ງໃຈ	28
ບົດທີ 7: ວາງແຜນການບໍລິການດ້ານສຸຂະພາບທາງເພດ ແລະ ສຸຂະພາບ ຈະເລີນພັນ ໃນສະຖານະການສຸກເສີນ ລວມທັງ ຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນ	31
ບົດທີ 8: ຊຸດເຄື່ອງໃຊ້ຈຳເປັນສຳລັບແມ່ຍິງ	33
ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ	35
ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍທີ 1: ທົດສອບກ່ອນ ແລະ ຫຼັງ ການຝຶກອົບຮົມ ການບໍລິການຂັ້ນຕົ້ນ (MISP) ໃນສະຖານະການ ສຸກເສີນ	36
ຄຳຕອບ ສຳລັບການທົດສອບ (ກ່ອນ ແລະ ຫຼັງ ການຝຶກອົບຮົມ)	41
ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 2: ປະເພດຂອງຄວາມຮຸນແຮງ ແລະ ອາການຂອງຜູ້ຕົກເປັນ ເຫຍື້ອຂອງຄວາມຮຸນແຮງແຕ່ລະປະ ເພດ	42
ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 3: ເລື່ອງເລົ່າກ່ຽວກັບເດັກຍິງທີ່ຖືກລວນລາມທາງເພດ	44
ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 4: ຫຼັກປະພຶດການປ້ອງກັນ ຄວາມຮຸນແຮງ, ການຫາຜົນປະ ໂຫຍດ, ການລ່ວງລະເມີດ ແລະ ການຄຸກຄາມທາງເພດ	45
ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 5: ບັນຊີຊຸດບໍລິການ (Kits)	47
ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 6: ບັນຊີລາຍການທີ່ຕ້ອງສະໜອງ, ຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນ	52

ຄຳນຳ

ໄພພິບັດ ແມ່ນເຫດການທີ່ເປັນອັນຕະລາຍຮ້າຍແຮງທີ່ເກີດຂຶ້ນຈາກທຳມະຊາດ ຫຼື ມະນຸດສ້າງຂຶ້ນ ຊຶ່ງສ້າງຄວາມເສຍຫາຍຢ່າງຫຼວງຫຼາຍຕໍ່ ສຸຂະພາບ, ຊີວິດ, ຊັບສິນ, ແລະ ເສດຖະກິດ ຂອງປະຊາກອນໂລກ ຊຶ່ງມີຜົນກະທົບໃນໄລຍະສັ້ນ ແລະ ໄລຍະຍາວ ຕໍ່ການດຳລົງຊີວິດຂອງມະນຸດ. ພາຍໃນປີ 2023 ໄດ້ມີ 399 ເຫດການໄພພິບັດຮ້າຍແຮງເກີດຂຶ້ນໃນທົ່ວໂລກ, ມີຜູ້ເສຍຊີວິດ 86,473 ຄົນ ແລະ 93.1 ລ້ານຄົນ ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ¹.

ປະເທດລາວແມ່ນມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ປະເຊີນກັບສະພາບອາກາດທີ່ມີຄວາມຮຸນແຮງຫຼາຍຂຶ້ນ ແລະ ເກີດຖີ່ຂຶ້ນ. ດັ່ງນັ້ນ ມັນຈຶ່ງຮຽກຮ້ອງໃຫ້ເພີ່ມທະວີຄວາມພະຍາຍາມ ໃນການກຽມຄວາມພ້ອມ ແລະ ຮັບມືກັບໄພພິບັດ. ອີງຕາມຈຳນວນປະຊາກອນໃນ ສປປ ລາວ ປະຈຸບັນ, ຖ້າຫາກເກີດໄພພິບັດໃນມື້ອື່ນ 2,046,600 ຄົນ ແມ່ນຈຳນວນແມ່ຍິງໃນໄວຈະເລີນພັນ, 127,577 ຄົນ ແມ່ນຈຳນວນແມ່ຍິງອາດຈະກຳລັງຖືພາ ຊຶ່ງຕ້ອງການການບໍລິການສຸຂະພາບຈະເລີນພັນ ແລະ ສຸຂະພາບທາງເພດ ໃນສະຖານະການສຸກເສີນ. ດັ່ງນັ້ນ, ວຽກງານການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານ ສຸຂະພາບຈະເລີນພັນ ແລະ ສຸຂະພາບທາງເພດ (SRH) ໃນເຫດການໄພພິບັດ ແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ສືບຕໍ່ ແລະ ເຮັດເພີ່ມຂຶ້ນ, ຊຸດບໍລິການຂັ້ນຕົ້ນສຳລັບສຸຂະພາບທາງເພດ ແລະ ສຸຂະພາບຈະເລີນພັນ (MISP for SRH) ຈະສາມາດຊ່ວຍຊີວິດຂອງແມ່ ແລະ ເດັກເກີດໃໝ່. ສະນັ້ນ ພວກເຮົາຕ້ອງໄດ້ກະກຽມຄວາມພ້ອມ ໃຫ້ມີຊຸດບໍລິການຂັ້ນຕົ້ນສຳລັບສຸຂະພາບທາງເພດ ແລະ ສຸຂະພາບຈະເລີນພັນ ເພື່ອຕອບໂຕ້ໃຫ້ໄດ້ທັນເວລາ ເມື່ອເກີດມີສະຖານະການສຸກເສີນ.

ຈຸດປະສົງໃນການສ້າງຄູ່ມືສະບັບນີ້ແມ່ນເພື່ອຄຳນຶງເຖິງຄວາມສຳຄັນຂອງການຈັດການບັນຫາສຸຂະພາບຈະເລີນພັນ ແລະ ສຸຂະພາບທາງເພດ (SRH) ໃນເຫດການໄພພິບັດ ແລະ ແນະນຳຊຸດໃຫ້ບໍລິການທີ່ຈຳເປັນ ຂັ້ນພື້ນຖານ ໃນເຫດການໄພພິບັດ (MISP), ຊຸກຍູ້ໃຫ້ມີການບໍລິການສຸຂະພາບຈະເລີນພັນ ແລະ ສຸຂະພາບທາງເພດ (SRH) ໄວ້ໃນການກຽມພ້ອມ ຕອບສະໜອງຕໍ່ເຫດການໄພພິບັດ ແລະ ເພື່ອສ້າງຄຳໝັ້ນສັນຍາຕໍ່ແຜນການລວມ (MISP) ເຂົ້າໃນການກຽມພ້ອມ ແລະ ຮັບມືກັບວິກິດການທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນ.

ຂ້າພະເຈົ້າຂໍສະແດງຄວາມຊົມເຊີຍ ແລະ ຂໍຂອບໃຈມາຍັງທຸກພາກສ່ວນທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການສ້າງ ແລະ ພັດທະນາຄູ່ມືສະບັບນີ້ຂຶ້ນມາ ເພື່ອໃຫ້ບຸກຄະລາກອນສາທາລະນະສຸກສາມາດກຽມຄວາມພ້ອມໃນວຽກງານການຊ່ວຍເຫຼືອ ແລະ ໃຫ້ບໍລິການສຸຂະພາບຈະເລີນພັນ ແລະ ສຸຂະພາບທາງເພດ ໃນສະຖານະການສຸກເສີນ ເພື່ອຊ່ວຍເຫຼືອ ແລະ ຮັກສາ ຊີວິດປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າໂດຍສະເພາະ ແມ່ຍິງໃນໄວຈະເລີນພັນ.

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ..... 29 NOV 2024

ລັດຖະມົນຕີ

ປອ.ດຣ. ບຸນແຝງ ພູມມະໄລສິດ

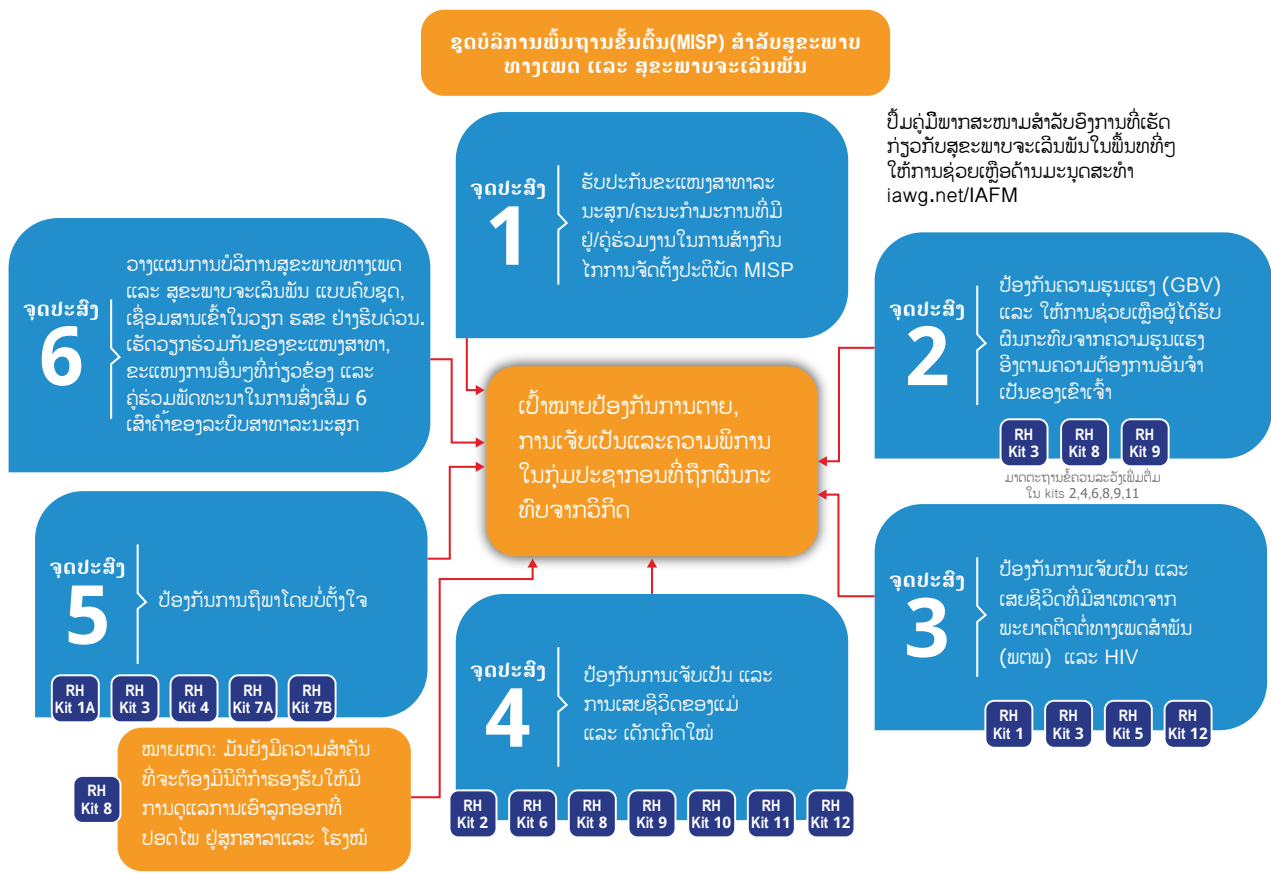
¹ <https://reliefweb.int/report/world/2023-disasters-numbers> (cited on 13 September 2024)

ຄວາມໝາຍຂອງອັກສອນຫຍໍ້

ARVs	Antiretrovirals (ຢາຕ້ານໄວຣັດ HIV)
BEmONC	Basic Emergency Obstetric and Newborn Care (ການດູແລການເກີດລູກ ແລະ ເດັກເກີດໃໝ່ ຂັ້ນພື້ນຖານ ກໍລະນີສຸກເສີນ)
CEmONC	Comprehensive Emergency Obstetric and Newborn Care (ການດູແລການເກີດ ແລະ ເດັກເກີດໃໝ່ ແບບຄົບຊຸດ ໃນກໍລະນີສຸກເສີນ)
Code of Conduct	(ຫຼັກປະພຶດ ຫຼື ລະບຽບການຕ້ອງປະຕິບັດ)
Co-trimoxazole	(ຢາປ້ອງກັນການຕິດເຊື້ອສວຍໂອກາດ ໃນຜູ້ມີເຊື້ອ HIV ຫຼື ຖືກບິ່ງມະຕິວ່າມີເຊື້ອ HIV)
EmONC	Emergency Obstetric and Newborn Care (ການເບິ່ງແຍງດູແລການເກີດ ແລະ ດູແລເດັກເກີດໃໝ່ ສຸກເສີນ)
GBV	Gender-Based Violence (ຄວາມຮຸນແຮງພື້ນຖານຈາກເພດພາວະ)
HIV	Human Immunodeficiency Virus (ເຊື້ອພະຍາດເອຈໄອວີ)
Kit	(ຊຸດບໍລິການ)
MISP	Minimum Initial Service Package (ຊຸດບໍລິການຂັ້ນຕົ້ນ)
PEP	Post-Exposure Prophylaxis (ຢາສຸກເສີນປ້ອງກັນເຊື້ອ HIV ໃຫ້ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ຈາກຄວາມຮຸນແຮງທາງເພດ ພາຍໃນ 72 ຊົ່ວໂມງ)
PMTCT	Prevention of Mother to Child Transmissions (ປ້ອງກັນການສົ່ງເຊື້ອຈາກແມ່ຫາລູກ)
Power Walk	(ກິດຈະກຳພະລັງໃນກ້າວຢ່າງໄປທາງໜ້າ)
SOP	Standard Operating Procedures (ມາດຖານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ)
SRH	Sexual and Reproductive Health (ສຸຂະພາບຈະເລີນພັນ ແລະ ສຸຂະພາບທາງເພດ)

ຈຸດປະສົງ ແລະ ການນຳໃຊ້ປຶ້ມຄູ່ມື

ຄູ່ມືສະບັບນີ້ແມ່ນຖືກພັດທະນາຂຶ້ນໂດຍອີງໃສ່ຂໍ້ມູນຈາກຄູ່ມືພາກສະໜາສຳລັບອົງການທີ່ເຮັດວຽກກ່ຽວຂ້ອງ ສຸຂະພາບ ຈະເລີນພັນ ໃນພື້ນທີ່ໃຫ້ການບໍລິການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານມະນຸດສະທຳ iawg.net/IAFM ຊຶ່ງເອີ້ນວ່າ ຄູ່ມືຊຸດບໍລິການພື້ນຖານຂັ້ນຕົ້ນ Minimum Initial Service Package (MISP) ສຳລັບສຸຂະພາບທາງເພດ ແລະ ສຸຂະພາບຈະເລີນພັນ. ສຳລັບ ສປປ ລາວ, ຄູ່ມືດັ່ງກ່າວໄດ້ພັດທະນາຂຶ້ນ ເພື່ອເປັນບ່ອນອີງໃຫ້ແກ່ຜູ້ຈັດຂະບວນການກຽມຄວາມພ້ອມໃຫ້ກັບຂັ້ນແຂວງ ແລະ ຂັ້ນເມືອງ ໂດຍໄດ້ປັບວິທີການ ແລະ ເນື້ອໃນໃຫ້ແທດເໝາະກັບເງື່ອນໄຂຕົວຈິງຂອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ນຳໃຊ້ໂຄງສ້າງການຈັດຕັ້ງທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ເຊັ່ນ: ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ ແລະ ບັນດາກອງເລຂາ ໃນແຕ່ລະຂັ້ນ. ການຈັດຂະບວນການຮຽນຮູ້ເພື່ອກຽມຄວາມພ້ອມໃນການຕອບໂຕ້ ການໃຫ້ບໍລິການສຸຂະພາບທາງເພດ ແລະ ສຸຂະພາບຈະເລີນພັນ ໃນສະຖານະການສຸກເສີນ ຈະໃຊ້ເວລາ 3 ມື້: 2 ມື້ ເປັນການແລກປ່ຽນຮຽນຮູ້ຮ່ວມກັນຢູ່ໃນທ້ອງປະຊຸມ, 1/2 ມື້ ທົດລອງລົງພື້ນທີ່ຕົວຈິງໃນການສຶກສາເງື່ອນໄຂທີ່ມີຢູ່ແລະ ອີກ 1/2 ມື້ ແມ່ນວາງແຜນຕໍ່ໜ້າ ເພື່ອການກຽມຄວາມພ້ອມໃນການບໍລິການພື້ນຖານຂັ້ນຕົ້ນ (MISP) ຢູ່ພາຍໃນແຂວງ ແລະ ເມືອງຂອງຕົນເອງ ໃນກໍລະນີເກີດສະ ຖານະການສຸກເສີນອີງຕາມ 6 ຈຸດປະສົງຫຼັກດັ່ງຢູ່ໃນແຜນພູມຂ້າງລຸ່ມນີ້:

ວາລະຝຶກອົບຮົບ

ເວລາ	ຫົວບົດ	ຈຸດປະສົງ	ຜູ້ຮັບຜິດຊອບ
ມື້ທີ 1			
8.00-8.30	ລົງທະບຽນ		ກອງເລຂາ
8.30-8.35	ກ່າວຕ້ອນຮັບແຂກ	ຈຸດປະສົງ: ເພື່ອກ່າວຕ້ອນຮັບແຂກ ແລະ ສະເໜີຈຸດປະສົງຂອງການຝຶກອົບຮົມ.	ຄະນະຈັດຕັ້ງພິທີ
8.35-8.50	ກ່າວເປີດກອງປະຊຸມ	ຈຸດປະສົງ: ເພື່ອກ່າວເປີດການຝຶກອົບຮົມ.	ປະທານ
8.50-9.10	ການທົດສອບກ່ອນການຝຶກອົບຮົມ (ນຳໃຊ້ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 1)	ຈຸດປະສົງ: ເພື່ອປະເມີນຄວາມເຂົ້າໃຈຂອງຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມກ່ອນການຝຶກອົບຮົມ.	ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມການຝຶກອົບຮົມທຸກຄົນ
9.10- 10.10	ບົດທີ 1: ເຫດການໄພພິບັດ ແລະ ຄວາມຕ້ອງ ການອັນຈຳເປັນ	ຈຸດປະສົງ: ເພື່ອໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໄດ້ເຂົ້າໃຈ ແລະ ມີຄວາມຮູ້ສຶກຮ່ວມ ເຫັນອີກເຫັນໃຈ ຕໍ່ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໄພພິບັດ.	ທີມງານຈັດຂະບວນການຮຽນຮູ້
ພັກຜ່ອນ (10.10-10.25)			
10.25-12:10	ບົດທີ 2: ກິນໄກການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ MISP	ຈຸດປະສົງ: ເພື່ອໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມສາມາດກຳນົດຜູ້ປະສານງານ SRH, ບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຜູ້ປະສານງານໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ MISP ຢູ່ໃນຂັ້ນແຂວງ ແລະ ເມືອງຂອງຕົນເອງ.	ທີມງານທີ່ປຶກສາ
ພັກຜ່ອນຕອນທ່ຽງ (12.10-13.30)			
13.30-15.00	ບົດທີ 3: ການປ້ອງກັນ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກຄວາມຮຸນແຮງ (GBV)	ຈຸດປະສົງ: 1. ເພື່ອໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມເຂົ້າໃຈຄວາມໝາຍ ການລ່ວງລະເມີດ ແລະ ການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ (GBV). 2. ເພື່ອໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມສາມາດເຂົ້າໃຈບັນດາກິນໄກທີ່ມີຢູ່ໃນການປ້ອງກັນ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ທີ່ລອດຊີວິດຈາກການລ່ວງລະເມີດ ແລະ ການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ (GBV).	ທີມງານຈັດຂະບວນການຮຽນຮູ້

ພັກຜ່ອນ (15.00-15.15)			
15.15-16.20	ບົດທີ 4: ປ້ອງກັນການເຈັບເປັນ ແລະ ເສຍຊີວິດ ທີ່ມີສາເຫດຈາກ ພະຍາດຕິດຕໍ່ທາງເພດສໍາ ພັນ ແລະ HIV	ຈຸດປະສົງ: ເພື່ອໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມເຂົ້າໃຈມາດຕະຖານ ແລະ ສາມາດກຽມຄວາມພ້ອມຕອບໂຕ້ປ້ອງ ກັນ ພຕພ ແລະ HIV ພ້ອມທັງໃຫ້ການດູແລປິ່ນປົວ (ໃນກໍລະນີມີຜູ້ຕິດ ເຊື້ອ) ຢູ່ໃນສະຖານະການສຸກເສີນ.	ທີມງານຈັດຂະ ບວນການຮຽນຮູ້
16.20-16.30	ສະຫຼຸບມື້ທີ 1	ຈຸດປະສົງ: ເພື່ອໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມແຕ່ລະ ຄົນໄດ້ສະທ້ອນໂດຍຫຍໍ້ກ່ຽວກັບສິ່ງທີ່ ຕົນເອງໄດ້ຮຽນຮູ້ພາຍໃນມື້ທີ 1.	ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມການຝຶກ ອົບຮົມທຸກຄົນ
ມື້ທີ 2			
8.30-9.00	ທົບທວນມື້ທີ 1	ຈຸດປະສົງ: ເພື່ອຖອດບົດຮຽນທີ່ໄດ້ຮຽນຮູ້ຮ່ວມກັນ ໃນມື້ທີ 1	ທີມງານຈັດຂະ ບວນການຮຽນຮູ້
9.00-10.00	ບົດທີ 5: ປ້ອງກັນການເຈັບເປັນ ແລະ ການເສຍຊີວິດຂອງແມ່ ແລະ ເດັກເກີດໃໝ່	ຈຸດປະສົງ: ເພື່ອໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມເຂົ້າໃຈ ແລະ ກຳນົດໄດ້ບົດບາດຂອງຕົນເອງທີ່ສາ ມາດຊ່ວຍປ້ອງກັນການເຈັບເປັນ ແລະ ການຕາຍຂອງແມ່ ແລະ ເດັກເກີດໃໝ່ ໃນເມືອງ ແລະ ແຂວງ ຂອງຕົນເອງ.	ທີມງານຈັດຂະ ບວນການຮຽນຮູ້
ພັກຜ່ອນ (10.00-10.15)			
10.15-11.00	ບົດທີ 6: ການຄຸມກຳເນີດໃນສະຖານະການ ສຸກເສີນເພື່ອປ້ອງກັນການຖືພາ ໂດຍບໍ່ຕັ້ງໃຈ	ຈຸດປະສົງ: ເພື່ອໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບ ຄວາມສຳຄັນການຄຸມກຳເນີດ ແລະ ສາມາດ ກຽມຄວາມພ້ອມ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ກຸ່ມເບົາ ໝາຍໄດ້ເຂົ້າເຖິງການຄຸມກຳເນີດ ໃນສະ ຖານະການສຸກເສີນ.	ທີມງານຈັດຂະ ບວນການຮຽນຮູ້
11.00-12.00	ບົດທີ 7: ວາງແຜນການບໍລິການດ້ານສຸຂະ ພາບທາງເພດ ແລະ ສຸຂະພາບຈະເລີນພັນ ໃນສະຖານະການສຸກເສີນ	ຈຸດປະສົງ: ເພື່ອໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມສາມາດວາງແຜນກຽມ ຄວາມພ້ອມ ເພື່ອບໍລິການດ້ານສຸຂະພາບ ທາງເພດ ແລະ ສຸຂະພາບຈະເລີນພັນ ໃນ ສະຖານະ ການສຸກເສີນ ໂດຍການເຮັດ ວຽກຮ່ວມ ກັນຂອງຫຼາຍພາກສ່ວນ.	ທີມງານຈັດຂະ ບວນການຮຽນຮູ້
ພັກຜ່ອນຕອນທ່ຽງ (12.00-13.30)			

13.30-14.00	ບົດທີ 8: ຊຸດເຄື່ອງໃຊ້ຈຳເປັນສຳລັບແມ່ຍິງ	ຈຸດປະສົງ: ເພື່ອໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບອຸປະກອນເຄື່ອງໃຊ້ຈຳເປັນສຳລັບແມ່ຍິງ ແລະ ສາມາດແນະນຳວິທີນຳໃຊ້ຊຸດດັ່ງກ່າວໃຫ້ກັບແມ່ຍິງຢູ່ໃນສະຖານະການສຸກເສີນ.	ທີມງານຈັດຂະບວນການຮຽນຮູ້
14.00-15.00	ວາງແຜນການລົງທຶນລອງຕົວຈິງ ແລະ ແບ່ງຄວາມຮັບຜິດຊອບ	ຈຸດປະສົງ: (ສືບຕໍ່ຈາກບົດທີ 7 ໃນການລົງຢ້ຽມຢາມໂຮງໝໍແຂວງ, ໂຮງໝໍເມືອງ, ສຸກສາລາ ແລະ ບ້ານ) ເພື່ອປະເມີນຄວາມພ້ອມ ແລະ ອຸປະກອນທີ່ມີຢູ່ ເພື່ອໂຕ້ຕອບໃຫ້ບໍລິການໃນສະຖານະການສຸກເສີນ.	ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ
ພັກຜ່ອນ (15.00-15.15)			
15.15-16.20	ຝຶກຊ້ອມວິທີການ ແລະ ແບ່ງຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງແຕ່ລະກຸ່ມ	ຈຸດປະສົງ: (ສືບຕໍ່ຈາກບົດທີ 7 ໃນການລົງຢ້ຽມຢາມໂຮງໝໍແຂວງ, ໂຮງໝໍເມືອງ, ສຸກສາລາ ແລະ ບ້ານ) ເພື່ອປະເມີນຄວາມພ້ອມ ແລະ ອຸປະກອນທີ່ມີຢູ່ ເພື່ອໂຕ້ຕອບໃຫ້ບໍລິການໃນສະຖານະການສຸກເສີນ.	ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມທຸກຄົນ
16.20-16.30	ສະຫຼຸບມື້ທີ 2	ຈຸດປະສົງ: ເພື່ອໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມແຕ່ລະຄົນໄດ້ສະທ້ອນໂດຍຫຍໍ້ກ່ຽວກັບສິ່ງທີ່ຕົນເອງໄດ້ຮຽນຮູ້ພາຍໃນມື້ທີ 2.	ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມການຝຶກອົບຮົມທຸກຄົນ
ມື້ທີ 3			
8.30-12.00	ລົງຢ້ຽມຢາມໂຮງໝໍແຂວງ, ໂຮງໝໍເມືອງ, ສຸກສາລາ ແລະ ບ້ານ	ຈຸດປະສົງ: ເພື່ອປະເມີນຄວາມພ້ອມ ແລະ ອຸປະກອນທີ່ມີຢູ່ ເພື່ອໂຕ້ຕອບໃຫ້ບໍລິການໃນສະຖານະການສຸກເສີນ.	ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມທຸກຄົນ
ພັກຜ່ອນຕອນທ່ຽງ (12.00-13.30)			
13.30-15.30	ຖອດຖອນບົດຮຽນຮ່ວມກັນ ແລະ ເອກະພາບແຜນໃນຕໍ່ໜ້າ	ຈຸດປະສົງ: ເພື່ອກຳເນີດແຜນໃນຕໍ່ໜ້າ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ	ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມທຸກຄົນ
15.30-15.50	ການທົດສອບຫຼັງການຝຶກອົບຮົມ (ນຳໃຊ້ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 1)	ຈຸດປະສົງ: ເພື່ອປະເມີນຄວາມເຂົ້າໃຈຂອງຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມຫຼັງການຝຶກອົບຮົມ.	ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມການຝຶກອົບຮົມທຸກຄົນ
15.50-16.20	ຜົນຈາກການຝຶກອົບຮົມທັງ 3 ມື້	ຈຸດປະສົງ: ເພື່ອສະຫຼຸບຜົນການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ທິດທາງຕໍ່ໂດຍສັງເຂບ.	ທີມງານຈັດຂະບວນການຮຽນຮູ້
16.20-16.30	ປິດຊຸດອົບຮົມ	ຈຸດປະສົງ: ເພື່ອໃຫ້ທ່ານປະທານໄດ້ເນັ້ນຈຸດສຳຄັນ ທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃຫ້ເກີດຜົນ.	ປະທານ

ບົດທີ 1

ເຫດການໄພພິບັດ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການອັນເປັນ

ເວລາ: 1 ຊົ່ວໂມງ

ຈຸດປະສົງ: ເພື່ອໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໄດ້ເຂົ້າໃຈ ແລະ ມີຄວາມຮູ້ສຶກຮ່ວມ ເຫັນອີກເຫັນໃຈຕໍ່ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໄພພິບັດ.

ອຸປະກອນ: ສະກົອດເທບເຈ້ຍ, ບັດຄໍາ, ເຊືອກຟາງ, ເຈ້ຍແຜ່ນໃຫຍ່ ແລະ ບົກເຟີດຂຽນເຈ້ຍ.

ວິທີການ:

▶ ໃຊ້ເວລາປະມານ 2 ນາທີ ໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມນຶ່ງສະຫງົບ ຫຼື ນຶ່ງຫຼັບຕາຢູ່ກັບຕົນເອງ. ໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມທົບທວນ - ຈົນຕະການຄິດເຖິງເຫດການ ຫຼື ປະສົບການ ໃດໜຶ່ງກ່ຽວກັບໄພພິບັດທີ່ເຄີຍເກີດຂຶ້ນ ແລະ ໃຫ້ສວມບົດບາດຕາມປ້າຍທີ່ໄດ້ມອບໃຫ້ ເຊັ່ນ: ເປັນແມ່ຍິງຖືພາ, ແມ່ລູກອ່ອນ, ຜູ້ພິການ ແລະ ກຸ່ມອື່ນໆ.

ຂັ້ນຕອນທີ 1: ສ້າງສະຖານະການຈໍາລອງ

■ ໃຊ້ກິດຈະກຳ Power Walk

- ▶ ແບ່ງຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມເປັນກຸ່ມຍ່ອຍຕາມກຸ່ມເປົ້າໝາຍ: ແມ່ຍິງຖືພາ (ຖືພາໄດ້ເດືອນ, ເດືອນຄອງ), ແມ່ລູກອ່ອນ (ເກີດລູກໄດ້ເດືອນເຄິ່ງ), ຜູ້ພິການ (ຕາບອດ, ຍ່າງບໍ່ໄດ້ ແລະ ອື່ນໆ), ຜູ້ມີພະຍາດປະຈຳຕົວ (ໄປມາລຳບາກ), ຜູ້ສູງອາຍຸ, ຜູ້ຕິດເຊື້ອ HIV, ຜູ້ມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງເພດ, ເດັກນ້ອຍອາຍຸລຸ່ມ 5 ປີ, ໄວໜຸ່ມຊາຍ, ໄວໜຸ່ມຍິງ, ຍິງໄວກາງຄືນ ແລະ ຊາຍໄວກາງຄືນ, ນາຍບ້ານ, ຮອງນາຍບ້ານ, ແນວໂຮມ, ສະຫະພັນແມ່ຍິງ, ປກສ/ປກຊ, ອສບ ແລະ ອື່ນໆ.
- ▶ ໃຫ້ແຕ່ລະຄົນທີ່ສວມບົດບາດມີປ້າຍຫ້ອຍຄໍ (ເພື່ອລະບຸວ່າຕົນເອງເປັນໃຜຕາມບົດບາດຂ້າງເທິງ).
- ▶ ຕິດສະກົອດເທບເຈ້ຍເປັນເສັ້ນຊື່ ເຊິ່ງໝາຍເຖິງຈຸດເລີ່ມຕົ້ນໃຫ້ແຕ່ລະຄົນຍືນເປັນແຖວ (ໜ້າກະດານ) ຕາມທີ່ໄດ້ ຕິດສະກົອດເທບເຈ້ຍໄວ້.
- ▶ ຫຼັງຈາກນັ້ນ ຜູ້ດຳເນີນຂະບວນການສະຖານະການຈໍາລອງເລົ່າເລື່ອງ: ຢູ່ໜຸ່ມບ້ານແຫ່ງໜຶ່ງລຽບແຄມແມ່ນໍ້າເກີດຝົນຕົກໜັກເປັນເວລາຕິດຕໍ່ກັນຫຼາຍມື້ເຮັດໃຫ້ນໍ້າໃນແມ່ນໍ້າເພີ່ມລະດັບຂຶ້ນສູງຕົກມາກາງຄືນຂອງມື້ໜຶ່ງເວລາປະມານທ່ຽງຄືນຊາວບ້ານໄດ້ເຂົ້າອນຕາມປົກກະຕິ ແລະ ຫັນໃດນັ້ນນໍ້າກໍ່ໄດ້ໄຫຼເຂົ້າຖ້ວມເຮືອນຊາວບ້ານຢ່າງບໍ່ມີໃຜທັນຕັ້ງໂຕ, ນໍ້າໄຫຼເຂົ້າໃນເຮືອນ ແລະ ຫ້ອງນອນຢ່າງກະທັນຫັນສຽງຮ້ອງຟິດສະໜັ່ນໄປທົ່ວບ້ານໃຫ້ຊ່ວຍກັນຂົນເຄື່ອງຂົນຂອງ ຂຶ້ນໄປໄວ້ບ່ອນສູງ.
- ▶ ຈາກນັ້ນ, ຖາມຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນເຫດການທີ່ເລົ່າມານັ້ນໃຜແດ່ ທີ່ສາມາດຊ່ວຍຕົວເອງໃນການອົບພະຍົບຂຶ້ນບ່ອນທີ່ສູງໃຫ້ກ້າວອອກມາທາງຫນ້າ 1 ກ້າວ.
- ▶ ສືບຕໍ່ເລົ່າເຫດການຈໍາລອງໄປເລື້ອຍໆ (ສະຖານະການກ້າວເຂົ້າສູ່ວິກິດ) ແລະ ໃຫ້ຜູ້ທີ່ສະແດງບົດບາດສົມມຸດຢ່າງຂຶ້ນມາທາງດ້ານໜ້າເທື່ອລະກ້າວ ຖ້າຫາກວ່າຕົນເອງມີຄວາມສາມາດເຮັດໃນສິ່ງທີ່ຜູ້ດຳເນີນການເລົ່າເລື່ອງຕັ້ງລຸ່ມນີ້:

- ອອກໄປຊອກຫາເຮືອ
  - ລອຍນ້ຳໄປບ່ອນທີ່ນ້ຳບໍ່ເລິກ ຫຼື ນ້ຳບໍ່ຖ້ວມ
  - ຂຶ້ນຫຼັງຄາເຮືອນ ເພາະວ່ານ້ຳຂຶ້ນສູງຫຼາຍ
  - ຊອກຫາສິ່ງທີ່ສາມາດເກາະ ເພື່ອລອຍຕົວຢູ່ໄດ້
  - ອອກໄປຊອກຫາອາຫານ
  - ຊ່ວຍເຫຼືອສະມາຊິກຄອບຄົວໄປຢູ່ບ່ອນສູງ
  - ໄປຮ່ວມກັບຊາວບ້ານຄົນອື່ນ ເພື່ອສ້າງບ່ອນພັກຊົ່ວຄາວ
  - ໄປພົວພັນກັບພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອຂໍຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອ
- ▶ ຖາມ ກຸ່ມເປົ້າໝາຍທີ່ກ້າວຂາອອກມາ ແລະ ຜູ້ທີ່ບໍ່ສາມາດກ້າວຂາອອກມາໃນແຕ່ລະຮອບ ເຊັ່ນ: ຍ້ອນຫຍັງເຈົ້າຈຶ່ງ ສາມາດກ້າວຂາອອກມາໄດ້ ແລະ ຍ້ອນຫຍັງເຈົ້າຈຶ່ງບໍ່ສາມາດກ້າວຂາອອກມາໄດ້? ມີຜູ້ຊ່ວຍບັນທຶກເຫດຜົນ ແລະ ສັງລວມໃສ່ເຈ້ຍແຜ່ນໃຫຍ່ ຫຼື ຂຽນໃສ່ບັດຄຳ.

□ **ຂັ້ນຕອນທີ 2: ຄວາມຕ້ອງການອັນຈຳເປັນສະເພາະຂອງແຕ່ລະກຸ່ມເປົ້າໝາຍ**

- ▶ ຕໍ່ກັບສະຖານະການຈຳລອງ, ປົກສາຫາລືກັບຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມກ່ຽວກັບຄວາມຕ້ອງການອັນຈຳເປັນຂອງແຕ່ລະກຸ່ມ: ແມ່ຍິງຖືພາ (ຖືພາໄດ້ 6 ເດືອນ, ເດືອນຄອງ), ແມ່ລູກອ່ອນ (ເກີດລູກໄດ້ເດືອນເຄິ່ງ), ຜູ້ພິການ (ຕາບອດ, ຍ່າງບໍ່ໄດ້ ແລະ ອື່ນໆ), ຜູ້ມີພະຍາດປະຈຳຕົວ (ໄປມາລຳບາກ), ຜູ້ສູງອາຍຸ, ຜູ້ຕິດເຊື້ອ HIV, ຜູ້ມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງເພດ, ເດັກນ້ອຍອາຍຸລຸ່ມ 5 ປີ, ໄວໜຸ່ມຊາຍ, ໄວໜຸ່ມຍິງ, ຍິງໄວກາງຄົນ ແລະ ຊາຍໄວກາງຄົນ, ນາຍບ້ານ, ຮອງ ນາຍບ້ານ, ແນວໂຮມ, ສະຫະພັນແມ່ຍິງ, ປກສ/ປກຊ, ອສບ ແລະ ອື່ນໆ.
- ▶ ໃຫ້ມີຜູ້ຊ່ວຍບັນທຶກຄວາມຕ້ອງການອັນຈຳເປັນຂອງແຕ່ລະກຸ່ມໃສ່ບັດຄຳ ພ້ອມທັງປົກສາຫາລືຮ່ວມກັນ.

□ **ຂັ້ນຕອນທີ 3: ນິຕິກຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ**

ຂຽນໃສ່ເຈ້ຍແຜ່ນໃຫຍ່ ແລະ ນຳສະເໜີກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ (ເລກທີ 262/ປປທ, ວັນທີ 5 ສິງຫາ 2019) ມາດຕາ 43 - ວ່າດ້ວຍສິດຂອງຜູ້ປະສົບໄພພິບັດ:

- ▶ ໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອບັນເທົາທຸກສຸກເສີນ ເປັນຕົ້ນ: ອາຫານ, ນ້ຳດື່ມ, ນ້ຳໃຊ້, ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ, ທີ່ຢູ່ອາໄສຊົ່ວຄາວ
  - ▶ ການເຂົ້າເຖິງການບໍລິການຂັ້ນພື້ນຖານ ເປັນຕົ້ນ: ການບໍລິການດ້ານສາທາລະນະສຸກ, ຂໍ້ມູນຂ່າວສານຕ່າງໆ.
  - ▶ ໄດ້ຮັບການອຳນວຍຄວາມສະດວກເປັນພິເສດ ສຳລັບແມ່ຍິງຖືພາ, ເດັກນ້ອຍ, ຜູ້ສູງອາຍຸ ແລະ ຄົນພິການ.
  - ▶ ໄດ້ຮັບການບຸລະນະສ້ອມແປງ ທີ່ຢູ່ອາໄສ ແລະ ການຈັດສັນອາຊີບ.
  - ▶ ໄດ້ຮັບການສົ່ງເຄາະ ຕາມລະບຽບການ.
- ➔ **ສະຫຼຸບ:** ນອກເໜືອຈາກການຊ່ວຍເຫຼືອບັນເທົາທຸກຢູ່ພື້ນທີ່ເກີດໄພພິບັດ ແລະ ສູນພັກເຊົາຊົ່ວຄາວ, ແຕ່ລະກຸ່ມຄົນມີຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການອັນຈຳເປັນທີ່ແຕກຕ່າງກັນ. ສະນັ້ນ ການບໍລິການອັນຈຳເປັນພື້ນຖານຂັ້ນຕົ້ນສຳລັບສຸຂະພາບທາງເພດ ແລະ ສຸຂະພາບຈະເລີນພັນ ເປັນໜຶ່ງໃນການບໍລິການທີ່ສຳຄັນ ຊຶ່ງຈະຕ້ອງບໍ່ຖືກເບິ່ງຂ້າມ ຊຶ່ງຈະຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ ເພາະວ່າໃນສະຖານະການສຸກເສີນ ກຸ່ມເປົ້າໝາຍຈະມີຄວາມສ່ຽງເພີ່ມຂຶ້ນ ໃນຫຼາຍດ້ານ ເຊັ່ນ: ຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການຖືກຄວາມຮຸນແຮງທາງເພດ, ການຖືພາໂດຍບໍ່ຕັ້ງໃຈ, ການເກີດລູກໂດຍບໍ່ປອດໄພ, ການມີເພດສຳ ພັນໂດຍບໍ່ປ້ອງກັນ, ການຕິດເຊື້ອ ພຕພ ແລະ ອື່ນໆ.

ຈຸດປະສົງ: 1

ຮັບປະກັນຂະແໜງສາທາລະນະສຸກ/ຄະນະກຳມະການທີ່
ມີຢູ່/ຄູ່ ຮ່ວມງານ/ຮ່ວມງານໃນການສ້າງກົນໄກການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ MISP

- 1 ກຳນົດ ແລະ ແຕ່ງຕັ້ງຜູ້ປະສານງານ ຂັ້ນແຂວງ ແລະ ຂັ້ນເມືອງ ທີ່ເຮັດວຽກກ່ຽວຂ້ອງກັບສຸຂະພາບຈະເລີນພັນ ແລະ ສຸຂະພາບທາງເພດ (SRH) ເພື່ອເປັນຈຸດປະສານງານ ແລະ ພາກສ່ວນໜຶ່ງຂອງກອງເລຂາ ຄະນະກຳມະການ ຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ ຂັ້ນແຂວງ ແລະ ຂັ້ນເມືອງ.
- 2 ເປັນຈຸດປະສານງານໃນການຈັດກອງປະຊຸມຢ່າງເປັນປົກກະຕິ ຕາມສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຢູ່ໃນຂັ້ນຂອງຕົນເອງ (ເມືອງ ຫຼື ແຂວງ) ອີງຕາມມາດຕາ 56 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດຮ່ວມ ກັບກອງເລຂາ, ພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບວຽກງານປົກປ້ອງຈາກຄວາມຮຸນແຮງ (GBV), ແລະ/ຫຼື HIV, ແລະ ຄູ່ຮ່ວມງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອ ຮັບປະກັນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ MISP.
- 3 ລາຍງານໃຫ້ກັບຄະນະກຳມະການ ຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ ຂັ້ນແຂວງ ແລະ ຂັ້ນເມືອງ ຢ່າງເປັນປົກກະຕິ ລວມທັງພາກ ສ່ວນຮັບຜິດຊອບວຽກງານປົກປ້ອງ GBV, ແລະ/ຫຼື HIV ເພື່ອສັງລວມເຂົ້າໃນການ ລາຍງານຕໍ່ກອງປະຊຸມປະ ສານງານລະດັບຊາດກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ MISP.
- 4 ກຳນົດ, ປະສານ, ແລະ ນຳໃຊ້ສະຖານທີ່ການບໍລິການ SRH ທີ່ມີຢູ່ ພ້ອມທັງແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການ ບໍລິການ ແລະ ອຸປະກອນ ແລະ ຢາ ສຳລັບ SRH.
- 5 ສະໜອງຂໍ້ມູນໃຫ້ກັບປະຊາຊົນກ່ຽວກັບ ສະຖານທີ່ໃຫ້ບໍລິການກ່ຽວກັບສຸຂະພາບຈະເລີນພັນທີ່ ໃກ້ຄຽງ.

ບົດທີ 2

ກົນໄກການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ (ຊຸດບໍລິການຂັ້ນຕົ້ນ) (MISP)

ເວລາ: 1.5 ຊົ່ວໂມງ

- ຈຸດປະສົງ:** ເພື່ອໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ ສາມາດກຳນົດຜູ້ປະສານງານ SRH, ບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຜູ້ປະສານງານ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ MISP ຢູ່ໃນຂັ້ນແຂວງ ແລະ ເມືອງ ຂອງຕົນເອງ.
- ອຸປະກອນ:** ສະກັອດເທບເຈ້ຍ, ບັດຄຳ, ເຊືອກຟາງ, ເຈ້ຍແຜ່ນໃຫຍ່ ແລະ ບົກເຟີດຂຽນເຈ້ຍ.
- ວິທີການ:**
- ແບ່ງຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມອອກເປັນ 6 ກຸ່ມ ແລ້ວມອບໃຫ້ແຕ່ລະກຸ່ມສົນທະນາແຕ່ລະຈຸດປະສົງຂອງ MISP ຂ້າງລຸ່ມ.

- ແຕ່ລະກຸ່ມແລກປ່ຽນຜົນຈາກການຄົ້ນຄ້ວາຂອງແຕ່ລະຈຸດປະສົງຂອງ MISP.
- ຜູ້ຈັດຂະບວນການນຳສະເໜີ ພາບລວມ 6 ຈຸດປະສົງຂອງ MISP ພ້ອມທັງປຶກສາຫາລື ເພື່ອຄວາມເຂົ້າໃຈຮ່ວມກັນກັບຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ.
- ໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມຄົ້ນຄ້ວາ ແລະ ກຳນົດຜູ້ປະສານງານ SRH ຂັ້ນແຂວງ ແລະ ຂັ້ນເມືອງ (ຕາມຈຸດປະສົງທີ່ 1 ຂອງ MISP) ໃຫ້ເຊື່ອມຈອດກັບກົນໄກທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ຄື: ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ ຂັ້ນແຂວງ ແລະ ຂັ້ນເມືອງ.
- ໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໄດ້ຄົ້ນຄ້ວາກຳນົດຂັ້ນຕອນການແຕ່ງຕັ້ງຜູ້ປະສານງານ SRH
- ໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມກຳນົດພາລະບົດບາດຜູ້ປະສານງານ SRH ໃຫ້ຊັດເຈນ ໂດຍນຳໃຊ້ຮ່າງພາລະບົດບາດ ຜູ້ປະສານງານ SRH ດັ່ງລຸ່ມນີ້ (ສາມາດປັບ ແລະ ເພີ່ມຕື່ມຕາມຄວາມເໝາະສົມຂອງເມືອງ ແລະ ແຂວງ ຂອງຕົນເອງ):
  - ເປັນຜູ້ປະສານງານໃນການຈັດກອງປະຊຸມຢ່າງເປັນປົກກະຕິຕາມສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຢູ່ໃນຂັ້ນຂອງຕົນເອງ ອີງຕາມມາດຕາ 56 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດຮ່ວມກັບກອງເລຂາ, ພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບວຽກງານປົກປ້ອງ GBV ແລະ/ຫຼື HIV, ແລະ ຄູ່ຮ່ວມງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອຮັບປະກັນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ MISP.

- ລາຍງານໃຫ້ກັບຄະນະກຳມະການ ຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດຂັ້ນແຂວງ ແລະ ຂັ້ນເມືອງຢ່າງເປັນປົກກະຕິ ລວມທັງພາກສ່ວນຮັບຜິດຊອບວຽກງານປົກປ້ອງ GBV ແລະ/ຫຼື HIV ເພື່ອສັງລວມເຂົ້າໃນການລາຍງານຕໍ່ກອງປະຊຸມປະສານງານລະ ດັບຊາດກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ MISP.
- ຮ່ວມກັບກອງເລຂາຂັ້ນເມືອງຫຼື ຂັ້ນແຂວງ ໃນການສ້າງທີມວິຊາການໃນການລົງເກັບຂໍ້ມູນພື້ນທີ່ໆມີຄວາມສ່ຽງໃນການເກີດສະຖານະການສຸກເສີນ ເຊັ່ນ: ໄພພິບັດ.
- ຜູ້ປະສານງານ ປະສານສົມທົບກັບທີມວິຊາການເກັບກຳຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບສະຖານທີ່ການບໍລິການ ແລະ ອຸປະກອນ ແລະ ຢາ ສຳລັບ SRH ທີ່ມີຢູ່ ເພື່ອວາງແຜນກຽມຄວາມພ້ອມ ແລະ ຕອບໂຕ້ກໍລະນີເກີດ ສະຖານະການສຸກເສີນ.
- ຜູ້ປະສານງານ ແລະ ທີມວິຊາການສົມທົບກັບ ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດຂັ້ນບ້ານ ໃນການພັດທະນາແຜນ ກຽມຄວາມພ້ອມສາມາດໃຫ້ການບໍລິການສຸຂະພາບຈະເລີນພັນ ແລະ ສຸຂະພາບທາງເພດໄດ້ທັນເວລາກໍລະນີເກີດສະຖານະການສຸກເສີນ.
- ຜູ້ປະສານງານປະສານສົມທົບກັບທີມວິຊາການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ແລະ ຄວາມເປັນເຈົ້າການໃຫ້ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດຂັ້ນບ້ານໃຫ້ສາມາດສະໜອງຂໍ້ມູນໃຫ້ກັບປະຊາຊົນກ່ຽວກັບສະຖານທີ່ບໍລິການສຸຂະພາບຈະເລີນພັນ ແລະ ສຸຂະພາບທາງເພດ ທີ່ມີຢູ່ໃນເຂດໃກ້ຄຽງ.
- ປະສານກັບກົມຈັດຕັ້ງ ແລະ ສະຖາບັນການສຶກສາ ໃນຂະແໜງສາທາ ເພື່ອນຳໃຊ້ຄູອາຈານ ຫຼື ຄູຝຶກ ຊ່ວຍຂັບເຄື່ອນ ວຽກງານ MISP ຢູ່ພາຍໃນແຂວງ ແລະ ເມືອງຂອງຕົນເອງ.
- ປະສານເກັບກຳຂໍ້ມູນກຸ່ມເບົາໝາຍ ຈາກອົງການປົກຄອງບ້ານ, ອສບ ແລະ ສຸກສາລາ ເຊັ່ນ: ແມ່ຍິງຖືພາ (ອາຍຸຖືພາ), ແມ່ຫຼັງເກີດ (ອາຍຸເດັກ), ເດັກນ້ອຍລຸ່ມ 5 ປີ, ຜູ້ສູງອາຍຸ, ຜູ້ພິການ...

🕒 **ສິ່ງທີ່ຄວນເອົາໃຈໃສ່:**

- ① ຜູ້ຈັດຂະບວນການ ຕ້ອງດຳເນີນຂະບວນການແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ໂດຍຖືເອົາຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມເປັນໃຈກາງ ໃຫ້ຄວາມສຳຄັນຕໍ່ຄວາມຄິດເຫັນຂອງຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ, ກະຕຸ້ນການແລກປ່ຽນ ແລະ ສາມາດສະຫຼຸບຄວາມເຂົ້າໃຈຮ່ວມກັນໄດ້ (ໂດຍຫຼີກລ່ຽງການສະຫຼຸບທີ່ມາຈາກຄວາມຄິດເຫັນຂອງຜູ້ຈັດຂະບວນການພຽງຝ່າຍດຽວ).
- ② ຜູ້ຈັດຂະບວນການ ຕ້ອງກະຕຸ້ນໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໄດ້ຄົ້ນຄິດເຖິງສິ່ງທີ່ເປັນທ່າແຮງ ຫຼື ສິ່ງທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ເຊັ່ນ: ກິນໄກ, ບຸກຄະລາກອນ, ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ, ຄະນະກຳມະການຮັກສາສຸຂະພາບຂັ້ນຕົ້ນ ແລະ ເຄື່ອຂ່າຍການເຮັດວຽກທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ເພື່ອຫຼີກລ່ຽງການສ້າງກິນໄກໃໝ່ ທີ່ຊ້ຳຊ້ອນຢູ່ຂັ້ນແຂວງ, ຂັ້ນເມືອງ ແລະ ຂັ້ນບ້ານ.

➡ **ສະຫຼຸບ:**

(ສະຫຼຸບໃສ່ເຈ້ຍແຜ່ນໃຫຍ່ ຫຼື ບັດຄຳ ຕາມ 3 ຫົວຂໍ້ຂ້າງລຸ່ມ ເພື່ອປະກອບເປັນເອກະສານທາງການ ໃນການຂໍອະນຸມັດ ແຕ່ງຕັ້ງຜູ້ປະສານງານ SRH ໃນຂັ້ນແຂວງ ແລະ ຂັ້ນເມືອງ ຈາກຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດຂັ້ນແຂວງ ແລະ ຂັ້ນເມືອງ).

- ① ຜູ້ປະສານງານ.
- ② ພາລະບົດບາດຂອງຜູ້ປະສານງານ.
- ③ ກິນໄກການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ MISP ຂັ້ນແຂວງ ແລະ ຂັ້ນເມືອງ.

ຈຸດປະສົງ: 2

ປ້ອງກັນຄວາມຮຸນແຮງ (GBV) ແລະ ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ຈາກຄວາມຮຸນແຮງ ອີງຕາມຄວາມຕ້ອງການອັນຈໍາເປັນຂອງເຂົາເຈົ້າ

- 1 ເຮັດວຽກຮ່ວມກັບພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອໃຫ້ມີກົນໄກການປົກປ້ອງກຸ່ມເປົ້າໝາຍທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຢູ່ໃນລະດັບບ້ານ, ເມືອງ ແລະ ສະຖານທີ່ບໍລິການສາທາລະນະສຸກເຊັ່ນ: ກົນໄກການປົກປ້ອງແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກນ້ອຍ ຈາກຄວາມຮຸນແຮງ (GBV).
- 2 ໃຫ້ການດູແລປົນປົວຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ຈາກຄວາມຮຸນແຮງ (GBV) ສິ່ງຕໍ່ເຂົາເຈົ້າໄປຫາສະຖານທີ່ບໍລິການອື່ນໆທີ່ເໝາະສົມ.
- 3 ຈັດແຈງໃຫ້ສະຖານທີ່ບໍລິການສຸຂະພາບທີ່ມີພື້ນທີ່ປິດລັບ, ເປັນສ່ວນຕົວ ແລະ ປອດໄພ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າ ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກຄວາມຮຸນແຮງໄດ້ຮັບການດູແລປົນປົວ, ຊ່ວຍເຫຼືອ ແລະ ສິ່ງຕໍ່ໄປສະຖານທີ່ບໍລິການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໄດ້ຢ່າງເໝາະສົມ.

ບົດທີ 3

ການປ້ອງກັນ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກຄວາມຮຸນແຮງ (GBV)

ເວລາ: 2 ຊົ່ວໂມງ

ຈຸດປະສົງ:

- ③ ເພື່ອໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມເຂົ້າໃຈຄວາມໝາຍ ການລ່ວງລະເມີດ ແລະ ການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ (GBV).
- ④ ເພື່ອໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມສາມາດ ເຂົ້າໃຈບັນດາກົນໄກທີ່ມີຢູ່ ໃນການປ້ອງກັນ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ທີ່ລອດຊີວິດ ຈາກການລ່ວງລະເມີດ ແລະ ການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ (GBV).

ອຸປະກອນ: ສະກັອດເທບເຈ້ຍ, ບັດຄຳ, ເຈ້ຍແຜ່ນໃຫຍ່, ບິກເຟີດຂຽນເຈ້ຍ, ໂບຣຊິວ & ບັດເບີໂທສາຍດ່ວນ, ແລະ ບັນດາເອກະສານຊ້ອນທ້າຍຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ (1, 2, 3).

ວິທີການ:

- ▶ ສຳລັບຈຸດປະສົງທີ 1: ເພື່ອໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມເຂົ້າໃຈຄວາມໝາຍ ການລ່ວງລະເມີດ ແລະ ການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ (GBV).
ຜູ້ຈັດຂະບວນການເລີ່ມຕົ້ນດ້ວຍການຖາມຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ:
  - ເມື່ອເວົ້າເຖິງຄວາມຮຸນແຮງພວກເຮົາຄິດເຖິງຫຍັງ?
  - ລະຫວ່າງຄົນທີ່ອາໄສຢູ່ເຮືອນ ແລະ ຄົນທີ່ຢູ່ສູນພັກເຊົາຊົ່ວຄາວ ໃຜມີຄວາມສ່ຽງທີ່ຈະຖືກຄວາມຮຸນແຮງຫຼາຍກ່ວາກັນ?
- ▶ ຜູ້ດຳເນີນຂະບວນການແບ່ງຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມເປັນກຸ່ມສິນທະນາລົງເລິກໃສ່ຕົ້ນໄມ້ຄວາມຮຸນແຮງ (GBV)

- ▶ ຜູ້ດຳເນີນຂະບວນການ ອະທິບາຍແຕ່ລະພາກສ່ວນຂອງຕົ້ນໄມ້ຄວາມຮຸນແຮງ (GBV) ເຊັ່ນ: ໃບຂອງຕົ້ນໄມ້ (ແມ່ນຄວາມຮຸນແຮງທີ່ມັກເກີດຂຶ້ນ), ລຳຕົ້ນ (ແມ່ນປັດໄຈທີ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດຄວາມຮຸນແຮງ) ແລະ ຮາກ (ແມ່ນສາເຫດຕົ້ນຕໍທີ່ເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມຮຸນແຮງ).
- ▶ ໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມແບ່ງກຸ່ມຄົ້ນຄ້ວາຕາມແຕ່ລະພາກສ່ວນຂອງຕົ້ນໄມ້ຄວາມຮຸນແຮງ (ໃບ, ລຳຕົ້ນ ແລະ ຮາກຂອງຕົ້ນໄມ້) ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຈະເກີດຂຶ້ນໃນສະຖານະການສຸກເສີນ ເຊັ່ນ: ການເກີດໄພພິບັດ ແລະ ຄົນຖືກຍົກຍ້າຍມາພັກຢູ່ສູນພັກເຊົາຊົ່ວຄາວ. ຫຼັງຈາກນັ້ນແລກປ່ຽນ ແລະ ສົນທະນາຜົນການຄົ້ນຄ້ວາຂອງແຕ່ລະກຸ່ມ.
- ▶ ຜູ້ຈັດຂະບວນການ ຖາມເຈາະຈົ້ມເພີ່ມຕື່ມ ກ່ຽວກັບປະເພດຂອງຄວາມຮຸນແຮງເຊັ່ນ: ຄວາມຮຸນແຮງທາງດ້ານຮ່າງກາຍ, ຄວາມຮຸນແຮງທາງດ້ານຈິດໃຈ, ຄວາມຮຸນແຮງທາງດ້ານເພດ ແລະ ຄວາມຮຸນແຮງດ້ານການຖືກປ່ອຍປະລະເລີຍ (ໃຫ້ເບິ່ງເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 2: ປະເພດຂອງຄວາມຮຸນແຮງ ແລະ ອາການຂອງຜູ້ຕົກເປັນເຫຍື່ອຂອງຄວາມຮຸນແຮງແຕ່ລະປະເພດ).
- ▶ ຜູ້ຈັດຂະບວນການແລກປ່ຽນເພີ່ມຕື່ມ: ຄວາມຮຸນແຮງ (GBV) ແມ່ນການກະທຳທີ່ເປັນອັນຕະລາຍທີ່ລະເມີດຕໍ່ສິດເສລີພາບຂອງຄົນອື່ນ ໂດຍອີງໃສ່ຄວາມແຕກຕ່າງທາງດ້ານບັນທັດຖານທາງດ້ານສັງຄົມ ເຊັ່ນ: ເພດ ພາວະ (Gender), ຊາຍ ແລະ ຍິງ ເຊິ່ງປະກອບມີ **ຄວາມຮຸນແຮງທາງດ້ານຮ່າງກາຍ, ຄວາມຮຸນແຮງທາງດ້ານຈິດໃຈ, ຄວາມຮຸນແຮງທາງເພດ ແລະ ຄວາມຮຸນແຮງ ຈາກການຖືກປ່ອຍປະລະເລີຍ** ເຮັດໃຫ້ຜູ້ທີ່ຕົກເປັນເຫຍື່ອ ມີປົ່ມດ້ອຍ, ອັບອາຍ, ມີຄວາມຊຶມເລົ້າ, ທຸກທໍລະມານໃນການໃຊ້ຊີວິດ ຫຼື ຮ້າຍແຮງກ່ວານັ້ນເຖິງຂັ້ນເສຍຊີວິດ.
(ປິດທ້າຍດ້ວຍເລື່ອງເລົ່າ ຫຼື ສະຖານະການຈຳລອງຂອງເດັກຍິງ ທີ່ຖືກຄວາມຮຸນແຮງຢູ່ສູນພັກເຊົາຊົ່ວຄາວ. ພວກເຮົາລອງຈິນຕະການ ບຸກຄົນທີ່ຖືກຜົນກະທົບຈາກໄພພິບັດ ໄດ້ອົບພະຍົບມາຢູ່ສູນພັກເຊົາຊົ່ວຄາວ ແລະ ແລ້ວ ຍັງຕົກເປັນເຫຍື່ອຂອງຄວາມຮຸນແຮງໃນເວລາມາພັກຢູ່ສູນພັກເຊົາຊົ່ວຄາວພວກເຮົາຄິດວ່າ ຊີວິດເດັກຍິງຄົນນີ້ຈະເປັນແນວໃດ?) (ໃຫ້ເບິ່ງເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ3: (ໜ້າທີ 50) ເລື່ອງເລົ່າກ່ຽວກັບເດັກຍິງທີ່ຖືກຄວາມຮຸນແຮງທາງເພດ)
- ▶ ຖາມຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ: ຜູ້ທີ່ກະທຳຄວາມຮຸນແຮງ ພວກເຮົາຄິດວ່າແມ່ນໃຜ? ພາກສ່ວນໃດ? (ສະຫຼຸບຮ່ວມກັນກັບຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ).
- ▶ ປຶກສາຫາລືຮ່າງລະບຽບການປ້ອງກັນຄວາມຮຸນແຮງ (Code of Conduct) ແລະ ຕົກລົງຮ່ວມກັນເປັນເອກະພາບ ເພື່ອບັງຄັບໃຊ້. (ຊ້ອນທ້າຍ 4) ໜ້າທີ 51.

✚ **ໝາຍເຫດ:** ທຸກຄົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນວຽກງານຕອບໂຕ້ໃນສະຖານະການສຸກເສີນຕ້ອງໄດ້ເຊັນຮັບຮອງລະບຽບການກ່ຽວກັບການປ້ອງກັນຄວາມຮຸນແຮງ. ຖ້າມີການກະທຳຜິດຕໍ່ລະບຽບການ ຕ້ອງມີການລາຍງານຕໍ່ຫ້ອງການທີ່ກ່ຽວ ຂ້ອງຜ່ານກົນໄກທີ່ມີຢູ່. ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 4: ຫຼັກປະພຶດການປ້ອງກັນ ຄວາມຮຸນແຮງ, ການຫາຜົນປະໂຫຍດ, ການລ່ວງລະເມີດ ແລະ ການຄຸກຄາມທາງເພດ

- ▶ ຕັ້ງຄຳຖາມ ເພື່ອການສົນທະນາກັບຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ: ຖ້າມີການລະເມີດ ຫຼື ກະທຳຜິດຕໍ່ຫຼັກປະພຶດດັ່ງກ່າວຄວນຈະເຮັດແນວໃດ? ຂຽນຄຳຄິດເຫັນຕ່າງໆ ໃສ່ໃນເຈ້ຍບັດຄຳ ຫຼື ເຈ້ຍແຜ່ນໃຫຍ່.

- ▶ ນໍາສະເໜີ: ເບີໂທຕິດຕໍ່ພາກສ່ວນໃຫ້ຄໍາປຶກສາ, ຊ່ວຍເຫຼືອກໍລະນີເກີດຄວາມຮຸນແຮງ ຫຼື ການລະເມີດ (ທົດລອງໂທເຂົ້າຫາບັນດາເບີໂທຕ່າງໆ ເພື່ອໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໄດ້ມີປະສົບການວ່າ ຜູ້ຮັບສາຍສາມາດໃຫ້ຄໍາປຶກສາ ຫຼື ແນະນໍາ ຄືແນວໃດ)

ຮູ້ສຶກອຸກໃຈຫວາ? ໂທຫາເຮົາເດີ້.
ບໍ່ສະບາຍໃຈບໍ່? ໂທຫາເຮົາກໍໄດ້.
ຫຼືວ່າເຫງົາ? ກໍຍັງໂທຫາເຮົາໄດ້!

ເບີໂທສາຍດ່ວນ
ທີ່ທ່ານຕ້ອງຮູ້

ເມື່ອມີບັນຫາ
ໂທຫາເຮົາເດີ້

ພ້ອມແລ້ວທີ່ຈະໃຫ້ບໍລິການ
ດ້ວຍຄວາມເປັນມິດ ແລະ ປິດລັບ

- ເມື່ອພົບເຫັນກໍລະນີຂໍ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ກັບ ແມ່ຍິງ-ເດັກນ້ອຍ, ໂທໂທຫາ:
  - ☎1362

ເພື່ອຕິດຕໍ່ພາກສ່ວນໃຫ້ຄໍາປຶກສາ ແລະ ມີກຳລັງແຍ້ງ ເຖິງກຳລັງ ໂດຍສູນກາງສຸຂະພາບຂັ້ນເມັງລາວ ໂດຍບໍ່ເສີຍຄ່າ ເພື່ອຄໍາປຶກສາ ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອຕະຫຼອດ 24 ຊົ່ວໂມງ.
- ຖ້າຕ້ອງການປຶກສາກ່ຽວກັບສຸຂະພາບທາງເພດ ແລະ ສຸຂະພາບຈະເລີນພັນ, ໂທໂທຫາ:
  - ☎1361 (ສໍາລັບຜາວຮີ້)
  - ☎137 (ສໍາລັບສຳນຊາຍ)

ເພື່ອຄໍາປຶກສາຈາກສູນສຸຂະພາບ ຫົວໜ້າ ແມ່ຍິງ ແລະ ໂຕຖູ່ມ ມະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ສໍາລັບໂຕຖູ່ມທີ່ມີຂໍ້ອ້າງກ່ຽວກັບ ການປຸງແຍ້ງ ຮາງກາຍ, ໃຊ້ຊຸມຮາງກາຍ, ການເປັນປະຈຳເດືອນ, ຄວາມສໍາພັນ, ການມີເພດສໍາພັນທີ່ບໍ່ໄດ້ປ້ອງກັນ, ພະຍາດຕິດຕໍ່ທາງເພດສໍາພັນ, HIV/AIDS, ການວາງແຜນຄອບຄົວ, ການດູແລໃບໂລຍະໃຫມ່ຂອງໂຕຖູ່ມ ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານຈິດຕະສັງຄົມອື່ນໆ.
- ສໍາລັບໂຕຖູ່ມທີ່ຕ້ອງການລະບາຍຄວາມອິດອັດ, ຕ້ອງການ ທີ່ປຶກສາແບບເປັນມິດ ເພື່ອຕອນຄາຍສະເໝອງ, ໂທໂທຫາ:
  - ☎1554

☎020 7788 0044 ☎020 5401 6336
☎020 5536 0978 ☎020 5536 0961
☎020 5536 1055 ☎020 5513 3045
☎020 5513 2507 ☎020 5513 2046
☎020 5513 2303

ສູນກາງສຸຂະພາບປະຊາຊົນປະເທດລາວ ສ້າງມີບ້ານໃຫ້ຄໍາປຶກສາ ເພື່ອໃຫ້ໂຕຖູ່ມມີຜົນສໍາປອດໄພ ແລະ ສະບາຍໃຈທີ່ຈະສືບທອນກ່ຽວກັບສຸຂະພາບ, ການຮຽນ, ຄວາມຮັກ, ຄອບຄົວ ແລະ ບັນຫາສັງຄົມອື່ນໆ.

ເພິ່ນໃຫ້ຄໍາປຶກສາໂດຍຢ່າງສະດວກ ແລະ ເປັນກິ່ນເອງທີ່ສຸດ,ສາມາດຕິດຕໍ່ຜ່ານ WhatsApp ຫຼື ສົ່ງຂໍ້ຄວາມຫາ ເພື່ອໃຫ້ເພິ່ນໂທກັບກໍໄດ້.
- ຫຼື ດາວໂຫຼດແອັບ "ນ້ອຍຢາກຮູ້" ທີ່ຮວບຮວມຄຸ້ມຄວາມສາມາດກັບສຸຂະພາບ, ເພດສໍາພັນ, ຍິດທາດຍິງ-ຊາຍ ແລະ ບັນຫາສຸຂະພາບທາງເພດ ແລະ ສຸຂະພາບຈະເລີນພັນ

Noi Yakhoo

ໂບຣຊິວ (ໜ້າ-ຫຼັງ)

ເບີໂທສາຍດ່ວນທີ່ທ່ານຕ້ອງຮູ້

ເພື່ອຕິດຕໍ່ສູນໃຫ້ຄໍາປຶກສາ
ແລະ ປຶກາປອງ ແມ່ຍິງ-ເດັກນ້ອຍ

☎1362

ເພື່ອປຶກສາກ່ຽວກັບຮ່າງກາຍ,
ຄວາມສຳພັນ, ພດພ ແລະ
ບັນຫາສຸຂະພາບຈະເລີນພັນອື່ນໆ

☎1361 (ສຳລັບເດັກນ້ອງ)

☎137 (ສຳລັບຜູ້ອື່ນ)

ເມື່ອມີບັນຫາ
ໂທຫາເຮົາເດີ

ພ້ອມແລ້ວທີ່ຈະໃຫ້ບໍລິການ
ດ້ວຍຄວາມເປັນມິດ ແລະ ປິດລັບ

ສຳລັບໄວໜຸ່ມທີ່ຕ້ອງການລະບາຍ
ຄວາມອຶດອັດ, ຕ້ອງການທີ່ປຶກສາ
ແບບເພື່ອນມິດເພື່ອຜ່ອນຄາຍສະໝອງ

☎1554

ທີ່ ສາມາດຄົງຂໍ້ຄວາມມາສື່ເບີ:

☎ 020 7788 0044

☎ 020 5536 0978

☎ 020 5536 1055

☎ 020 5513 2507

☎ 020 5513 2303

☎ 020 5401 6336

☎ 020 5536 0961

☎ 020 5513 3045

☎ 020 5513 2046

ທີ່ ດາວໂຫຼດແອັບ “ນ້ອຍຢາກຮູ້”
ທີ່ຮວບຮວມຂໍ້ມູນຂ່າວສານກ່ຽວກັບ
ສຸຂະພາບ, ເພດສຳພັນ, ປິດບາດຍິງ-ຊາຍ
ແລະ ບັນຫາສຸຂະພາບທາງເພດ
ແລະ ສຸຂະພາບຈະເລີນພັນອື່ນໆ

Noi Yakhoo

ບັດ (ໜ້າ-ຫຼັງ)

🕒 **ສິ່ງທີ່ຄວນເອົາໃຈໃສ່:**

- ▶ ຜູ້ທີ່ກະທຳຄວາມຮຸນແຮງອາດມີຫຼາຍພາກສ່ວນເຊັ່ນ: ຄົນໃກ້ຕົວຄົນໃນຄອບຄົວ, ຄົນທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມໄວ້ວາງໃຈ ແລະ ພະນັກງານ, ທີ່ມງານໃນການເຮັດວຽກຕອບໂຕ້ໄພພິບັດ ລວມທັງອາສາສະໝັກ, ພະນັກງານຂັບລົດ ແລະ ຂົນສົ່ງ ກໍ່ອາດຈະເປັນໄດ້ ເພາະວ່າເປັນບຸກຄົນທີ່ຜູ້ປະສົບໄພໃຫ້ຄວາມໄວ້ວາງໃຈ.
- ▶ ຄວາມຮຸນແຮງ ສາມາດເກີດຂຶ້ນໄດ້ຢູ່ທຸກສະຖານທີ່ແຕ່ຄົນທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຕົກເປັນເຫຍື່ອ ຂອງຄວາມຮຸນແຮງ ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນ ເດັກນ້ອຍ, ແມ່ຍິງ ແລະ ຄົນພິການ.

- ▶ ຜູ້ຈັດຂະບວນເຕືອນໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມຫຼີກລ່ຽງການຍົກຕົວຢ່າງທີ່ມີລັກສະນະສ້າງຄວາມເຊື່ອມເສຍໃຫ້ກັບບຸກຄົນໃດໜຶ່ງ, ຮັກສາຄວາມລັບຂອງຜູ້ຖືກຜົນກະທົບ ເຊັ່ນ: ບໍ່ເວົ້າເຖິງຊື່, ຄອບຄົວ, ບ້ານ ແລະ ເຫດການທີ່ສັງຄົມຮູ້ກັນທົ່ວໄປວ່າໝາຍເຖິງໃຜ (ເຖິງບໍ່ກ່າວເຖິງບຸກຄົນກໍ່ຕາມ).

□ **ສໍາລັບຈຸດປະສົງທີ 2:** ເພື່ອໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມສາມາດ ເຂົ້າໃຈບັນດາກົນໄກທີ່ມີຢູ່ ໃນການປ້ອງກັນ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ທີ່ລອດຊີວິດ ຈາກການລ່ວງລະເມີດ ແລະ ການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ (GBV).

- ▶ ລະດົມຄວາມຄິດໂດຍຕັ້ງຄໍາຖາມໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ (ຂຽນຄໍາຄິດເຫັນຂອງຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມລົງໃນເຈ້ຍແຜ່ນໃຫຍ່):
  - ໃນກໍລະນີຜູ້ຍິງຄົນໜຶ່ງ ຕົກເປັນເຫຍື່ອຂອງຄວາມຮຸນແຮງແລ້ວ ລາວຈະໄປຫາໃຜ? ຍ້ອນຫຍັງ?
  - ກົນໄກທີ່ເຮົາມີຢູ່ຂັ້ນແຂວງ ແລະ ຂັ້ນເມືອງ ທີ່ຈະຊ່ວຍແມ່ຍິງທີ່ຕົກເປັນເຫຍື່ອຂອງຄວາມຮຸນແຮງມີຄືແນວໃດ? ໃນພາກປະຕິບັດຕົວຈິງ ກົນໄກທີ່ມີຢູ່ຂັ້ນບ້ານ, ຂັ້ນເມືອງ ແລະ ຂັ້ນແຂວງເຮັດວຽກຄືແນວໃດ? ເຮົາ ຈະນໍາໃຊ້ກົນໄກດັ່ງກ່າວໃນສະຖານະການສຸກເສີນ
- ▶ ຮວບຮວມຜົນຈາກການລະດົມຄໍາຄິດເຫັນຂ້າງເທິງເພື່ອ ພັດທະນາເປັນມາດຕະຖານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ (SOP) ທີ່ມີລັກສະນະເຂົ້າໃຈງ່າຍ ແລະ ສາມາດຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໄດ້.

➔ **ສະຫຼຸບ:**

- ▶ SOP1: ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມຂັ້ນແຂວງ, ຂັ້ນເມືອງ ນໍາເອົາມາດຕະຖານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ (SOP) ທີ່ມີລັກສະນະເຂົ້າໃຈງ່າຍໄປພັດທະນາ ຕໍ່ໃຫ້ເອກະສານສົມບູນທີ່ແທດເໝາະກັບເງື່ອນໄຂຕົວຈິງຢູ່ໃນຂັ້ນເມືອງ ແລະ ຂັ້ນແຂວງ ສະເພາະຂອງຕົນ ເຊັ່ນ: ເນັ້ນການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງແມ່ຍິງ, ໄວໜຸ່ມຍິງ, ໄວໜຸ່ມຊາຍ ແລະ ກຸ່ມ ຄົນທີ່ມີຄວາມສ່ຽງອື່ນໆ ໃນການຕັດສິນໃຈ, ຮັບປະການໃນເລື່ອງສື່ສານກັບກຸ່ມເປົ້າໝາຍໃຫ້ມີທີມງານ ຫຼື ອາສາສະໝັກທີ່ໄດ້ພາສາທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອການສື່ສານທີ່ມີປະສິດທິຜົນ, ຫຼັງຈາກນັ້ນນໍາສະເໜີຕໍ່ຄະນະກຳມະການໃນຂັ້ນຂອງຕົນເອງ ເພື່ອເຊັນຮັບຮອງໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.
- ▶ SOP2: ສະໜອງການບໍລິການທີ່ຈໍາເປັນໃຫ້ແກ່ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກຄວາມຮຸນແຮງ
  - ສະໜອງໃຫ້ການບໍລິການ 24 ຊົ່ວໂມງ/ມື້, 7 ມື້/ອາທິດ.
  - ສ້າງພື້ນທີ່ປອດໄພໃນການໃຫ້ຄໍາປຶກສາແບບເປັນມິດ ປິດລັບ, ຮັບປະກັນຄວາມເປັນສ່ວນຕົວ ອີງຕາມຫຼັກການ: ການໃຫ້ບໍລິການດ້ວຍຄວາມປອດໄພ, ປິດລັບ, ເຄົາລົບ ແລະ ບໍ່ຈໍາແນກ.
  - ສະໜອງຊຸດສຸຂະພາບຈະເລີນພັນອີງຕາມກໍລະນີຄວາມຮຸນແຮງ ຊຶ່ງປະກອບມີ:
    - Kit 3: ຊຸດປິ່ນປົວຫຼັງການຖືກຂົ່ມຂືນ
    - Kit 8: ຊຸດປິ່ນປົວອາການແຊກຊ້ອນກໍລະນີມີການຫຼຸດລູກ ຫຼື ເອົາລູກອອກ
    - Kit 9: ຊຸດປົວແປງການຈິກຂາດຂອງອະໄວຍະວະເພດ ແລະ ປາກມິດລູກ.
  - ສິ່ງຕໍ່ຜູ້ລອດຈາກຄວາມຮຸນແຮງທາງເພດ ໄປຫາບ່ອນທີ່ມີເງື່ອນໄຂບໍ່ການທີ່ດີກ່ວາ ຢ່າງປອດໄພ. (ເບິ່ງບັນຊີ Kits ທັງໝົດຢູ່ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 5).

ຈຸດປະສົງ: 3

ປ້ອງກັນການເຈັບເປັນ ແລະ ເສຍຊີວິດທີ່ມີສາເຫດຈາກພະຍາດຕິດຕໍ່ທາງເພດສໍາພັນ (ພຕພ) ແລະ HIV

- ① ການໃສ່ເລືອດທີ່ປອດໄພ ແລະ ສົມເຫດສົມຜົນ.
- ② ຮັບປະກັນການນໍາໃຊ້ຂໍ້ຄວນລະວັງດ້ານມາດຕະຖານ.
- ③ ຮັບປະກັນໃຫ້ມີຖົງຢາງອະນາໄມຊາຍ ແລະ ຖົງຢາງອະນາໄມຍິງໂດຍບໍ່ເສຍຄ່າ (ສະໜອງຖົງຢາງອະນາໄມຍິງໃນພື້ນທີ່ທີ່ມີການນໍາໃຊ້).
- ④ ຮັບປະກັນການສະໜອງຢາຕ້ານໄວຣັດ (ARVs) ເພື່ອສືບຕໍ່ປິ່ນປົວຄົນທີ່ໄດ້ລົງທະບຽນໃນການປິ່ນປົວກ່ອນສະພາວະການສຸກເສີນ, ລວມທັງແມ່ຍິງທີ່ລົງທະບຽນເຂົ້າໃນໂຄງການ PMTCT.
- ⑤ ສະໜອງການບໍລິການ PEP ໃຫ້ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກຄວາມຮຸນແຮງທາງເພດ ແລະ ຜູ້ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຈາກການໃຫ້ບໍລິການ (ເຊັ່ນ: ພະນັກງານແພດ).
- ⑥ ໃຫ້ຢາ co-trimoxazole ເພື່ອປ້ອງກັນການຕິດເຊື້ອສວຍໂອກາດ ໃນຄົນເຈັບທີ່ພົບວ່າມີເຊື້ອ HIV ຫຼື ຖືກບັງມະຕິວ່າມີເຊື້ອ HIV.
- ⑦ ຮັບປະກັນໄດ້ວ່າ ສະຖານທີ່ບໍລິການສາທາລະນະສຸກສາມາດປຶງມະຕິຕາມອາການ ແລະ ປິ່ນປົວພະຍາດຕິດຕໍ່ທາງເພດສໍາພັນ.
- ⑧ ຮັບປະກັນວ່າ ມີຂໍ້ມູນກຸ່ມເປົ້າໝາຍທີ່ຕິດເຊື້ອ HIV ແລະ ຜູ້ທີ່ລົງທະບຽນໃນການປິ່ນປົວ.

ບົດທີ 4

ປ້ອງກັນການເຈັບເປັນ ແລະ ເສຍຊີວິດ ທີ່ມີສາເຫດຈາກພະຍາດ ຕິດຕໍ່ທາງເພດສໍາພັນ ແລະ HIV

ເວລາ: 2 ຊົ່ວໂມງ

ຈຸດປະສົງ: ເພື່ອໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມເຂົ້າໃຈມາດຕະຖານ ແລະ ສາມາດກຽມຄວາມພ້ອມຕອບ ໄດ້ປ້ອງກັນ ພຕພ ແລະ HIV ພ້ອມທັງໃຫ້ການດູແລປິ່ນປົວ (ໃນກໍລະນີມີຜູ້ຕິດເຊື້ອ) ຢູ່ໃນສະຖານະການສຸກເສີນ.

ອຸປະກອນ: ສະກັອດເທບເຈ້ຍ, ບັດຄໍາ, ເຈ້ຍແຜ່ນໃຫຍ່, ບິກເຟີດຂຽນເຈ້ຍ, ຖົງຢາງອະນາໄມ, ຕົວຢ່າງຢາ ARVs, ປຶ້ມຄູ່ມືປິ່ນປົວພະຍາດຕິດຕໍ່ທາງເພດສໍາພັນ (2018), ແລະ ສະໄລກ່ຽວກັບມາດຕະຖານການສົ່ງເລືອດທີ່ປອດໄພ ແລະ ສົມເຫດສົມຜົນ.

ວິທີການ:

ໃສ່ເລືອດທີ່ປອດໄພ ແລະ ສົມເຫດສົມຜົນ

- ▶ ຜູ້ຈັດຂະບວນການຖາມຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ: ໃນສະຖານະການສຸກເສີນ ຫຼື ມີຄົນຫຼາຍຄົນທີ່ຖືກອົບພະຍົບມາຢູ່ສູນ ພັກເຊົາຊົ່ວຄາວ ມັນມີຄວາມສ່ຽງໃນການຕິດເຊື້ອ ພຕພ ແລະ HIV ບໍ່? ຍ້ອນຫຍັງ? ຂຽນຄໍາຕອບຕ່າງໆ ຈາກຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃສ່ບັດຄໍາ ຫຼື ເຈ້ຍແຜ່ນໃຫຍ່ ເພື່ອໃຫ້ທຸກຄົນໄດ້ເຫັນບັນດາສາເຫດທີ່ເຮັດໃຫ້ມີຄວາມສ່ຽງ ເພີ່ມຂຶ້ນ ເຊັ່ນ: ການຖືກບາດເຈັບຈາກໄພພິບັດ, ການສໍາຜັດເລືອດໂດຍກົງໂດຍບໍ່ໄດ້ປ້ອງກັນ, ການມີເພດສໍາພັນແບບບໍ່ປ້ອງກັນ, ການຖືກຂົ່ມຂືນ, ບໍ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງການດູແລປິ່ນປົວ ແລະ ອື່ນໆ.
- ▶ ນໍາສະເໜີດ້ວຍສະໄລກ່ຽວກັບມາດຕະຖານການສົ່ງເລືອດທີ່ປອດໄພ ແລະ ສົມເຫດສົມຜົນ:

ການສົ່ງເລືອດແບບປອດໄພ

- ຕົ່ງອນໄຂການຄັດເລືອກຜູ້ບໍລິຈາກເລືອດ
- ຜູ້ບໍລິຈາກສະໝັກໃຈ ບໍ່ຮັບເງິນ
- ການກວດຊອກຫາພະຍາດຕິດຕໍ່ທາງເລືອດ
- ການປະຕິບັດການໃສ່ເລືອດຢ່າງປອດໄພ

ສະຖານທີ່ສະເພາະດ້ານການແພດ

- ຜະລິດຕະພັນເລືອດທີ່ປອດໄພ ໄດ້ກວດກາວ່າເລືອດຜູ້ຮັບ ແລະ ຜູ້ສົ່ງເຂົ້າກັນໄດ້
- ອຸປະກອນໃຊ້ໃນການສົ່ງເລືອດປອດໄພ - ອະເຊື້ອ
- ພະນັກງານແພດຜູ້ປະຕິບັດການສົ່ງເລືອດມີວຸດທິແລະຄວາມຊຳນານ:ປະຕິບັດຕາມລະບຽບການບັງຄັບໃຊ້

■ **ມາດຕະຖານຂໍ້ຄວນລະວັງ**

□ ຜະລິດຕະພັນທີ່ຕ້ອງມີ ແລະ ນຳໃຊ້:

- ສະບູ & ນ້ຳສະອາດ
- ນ້ຳຢາຂ້າເຊື້ອ
- ຖົງມື
- ເຄື່ອງນຸ່ງປ້ອງກັນນ້ຳ
- ເຄື່ອງນຸ່ງປ້ອງກັນການຕິດເຊື້ອ
- ເຄື່ອງໃສ່ຂີ້ເຫຍື້ອປະເພດແຫຼມຄົມ (ເຊັ່ນ: ເຂັ້ມ, ອື່ນໆ)
- ເຕົາເຜົາຂີ້ເຫຍື້ອຕິດເຊື້ອ (Incinerator)
- ເຕົາອົບຂ້າເຊື້ອ (Autoclave)
- ບັງຄັບໃຊ້ລະບຽບການຢ່າງເຂັ້ມງວດ

■ **ການໃຫ້ເລືອດທີ່ສົມເຫດສົມຜົນ**

- ການໃສ່ເລືອດ ແມ່ນໃຊ້ແຕ່ໃນສະພາບການທີ່ຈຳເປັນ (ທີ່ສ່ຽງຕໍ່ການເສຍຊີວິດ)
- ການນຳໃຊ້ເລືອດທາງການປິ່ນປົວທີ່ເໝາະສົມ
- ໃຊ້ທາງເລືອກ ແລະ ຢາເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນການໃສ່ເລືອດ.

▶ ຮັບປະກັນໃຫ້ມີຖົງຢາງອະນາໄມ ໂດຍບໍ່ເສຍຄ່າ (ສະໜອງຖົງຢາງອະນາໄມຍິ່ງ ໃນພື້ນທີ່ທີ່ມີການນຳໃຊ້).

(ຜູ້ຈັດຂະບວນນຳສະເໜີແລກປ່ຽນກັບຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ໂດຍໃຊ້ຄຳຖາມ: ເພື່ອຈະເຮັດໃຫ້ສາມາດຈັດຕັ້ງປະຕິບັດພາຍໃນແຂວງ ແລະ ເມືອງ ພວກເຮົາຈະເຮັດແນວໃດ? ສະຫຼຸບ ແລະ ຕົກລົງຮ່ວມກັນ).

- ▶ ສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ຖົງຢາງອະນາໄມຢູ່ສະຖານທີ່ພັກເຊົາຊົ່ວຄາວໂດຍການສະໜອງຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບວິທີນຳໃຊ້ ແລະ ສະໜອງຖົງຢາງອະນາໄມ ໂດຍບໍ່ເສຍຄ່າ.
- ▶ ຈັດກຸ່ມເພື່ອນຊ່ວຍເພື່ອນໃນການໂຄສະນາ ແລະ ໃຫ້ຄຳປຶກສາກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ຖົງຢາງອະນາໄມຢູ່ສູນພັກເຊົາຊົ່ວຄາວ.
- ▶ ຕິດຕາມການນຳໃຊ້ຖົງຢາງອະນາໄມ ຜ່ານກົນໄກເພື່ອນຊ່ວຍເພື່ອນ ແລະ ມີບັນທຶກການແຈກຢາຍ.

ຖົງຢາງອະນາໄມຊາຍ

- ▶ ສະໜອງຢາຕ້ານໄວຣັດ HIV (ARVs) ເພື່ອສືບຕໍ່ປິ່ນປົວຄົນທີ່ໄດ້ລົງທະບຽນໃນການປິ່ນປົວກ່ອນສະຖານະການສຸກເສີນ, ລວມທັງແມ່ຍິງທີ່ລົງທະບຽນເຂົ້າໃນໂຄງການ PMTCT.
- ▶ ແບ່ງກຸ່ມສົນທະນາຕາມຄໍາຖາມດັ່ງນີ້: ເພື່ອຈະເຮັດໃຫ້ສາມາດຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ພາຍໃນແຂວງ ແລະ ເມືອງ ພວກເຮົາຈະເຮັດແນວໃດ? ສະຫຼຸບ ແລະ ຕົກລົງຮ່ວມກັນ. ນໍາສະເໜີຜົນຈາກການສົນທະນາກຸ່ມ ແລະ ສະຫຼຸບຮ່ວມກັນກ່ຽວກັບວິທີຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ. ຖ້າຍັງບໍ່ຄົບຖ້ວນ ຜູ້ຈັດຂະບວນການສາມາດແລກປ່ຽນກັບຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໄດ້ ດັ່ງລຸ່ມນີ້:
  - ເກັບກໍາຈໍານວນຄົນເຈັບ ທີ່ໄດ້ລົງທະບຽນປິ່ນປົວກ່ອນສະພາວະການສຸກເສີນ ລວມທັງແມ່ຍິງທີ່ລົງທະບຽນເຂົ້າໃນໂຄງການ PMTCT ຢູ່ຂັ້ນແຂວງ ແລະ ຂັ້ນເມືອງຂອງຕົນເອງ ໂດຍມີການປະສານສົມທົບກັບໂຄງການ HIV ແຫ່ງຊາດ ເພື່ອຮັບປະກັນຕົວເລກຂອງຄົນເຈັບລົງທະບຽນປິ່ນປົວໃຫ້ມີຄວາມ ຊັດເຈນ.
  - ແຈ້ງໃຫ້ໂຄງການ HIV ເຖິງຄວາມຕ້ອງການຢາ ARVs ສໍາລັບຜູ້ຕິດເຊື້ອທີ່ໄດ້ລົງທະບຽນທີ່ຢູ່ໃນສະຖານະການສຸກເສີນ ຫຼື ຢູ່ສູນພັກເຊົາຊົ່ວຄາວ.
  - ສະໜອງຢາ ARVs ໃຫ້ກັບກຸ່ມເປົ້າໝາຍ ແບບເປັນມິດ ປົດລັບ, ຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມການປ້ອງກັນການ ແຜ່ເຊື້ອ (ດ້ວຍການນໍາໃຊ້ຖົງຢາອະນາໄມເວລາມີເພດສໍາພັນ) ແລະ ໃຫ້ຢາປິ່ນປົວອື່ນໆ ຕາມຄວາມຈໍາເປັນ ເຊັ່ນ: ໃຫ້ຢາ co - trimoxazole ເພື່ອປ້ອງກັນການຕິດເຊື້ອສວຍໂອກາດ.
  - ແຈ້ງ ແລະ ປະສານກັບສູນຕ້ານເອດ ແລະ ພະຍາດຕິດຕໍ່ທາງເພດສໍາພັນ
- ▶ ໃຫ້ບໍລິການ PEP

(ຜູ້ຈັດຂະບວນນໍາສະເໜີແລກປ່ຽນກັບຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ໂດຍໃຊ້ຄໍາຖາມ: ເພື່ອຈະເຮັດໃຫ້ສາມາດຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດ ພາຍໃນແຂວງ ແລະ ເມືອງ ເຮົາຈະເຮັດແນວໃດ? ສະຫຼຸບ ແລະ ຕົກລົງຮ່ວມກັນ).

  - ບັງຄັບໃຊ້ລະບຽບການໆໃຫ້ບໍລິການ PEP
  - ຮັບປະກັນການມີຢາສຸກເສີນ PEP ໃຫ້ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຄວາມຮຸນແຮງທາງເພດ ແລະ ບຸກຄະລາກອນທີ່ຕົກຢູ່ໃນຄວາມສ່ຽງຈາກການປະຕິບັດໜ້າທີ່ (ໃຫ້ຢາພາຍໃນ 72 ຊົ່ວໂມງ ເພື່ອປ້ອງກັນເຊື້ອ HIV).

- ລາຍງານກໍລະນີ (ຜ່ານກົນໄກຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ) ເພື່ອການດູແລຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ຢ່າງເໝາະສົມ ແລະ ໃຊ້ມາດຕະການລະບຽບກົດໝາຍຕໍ່ຜູ້ກະທຳຜິດໃນກໍລະນີເກີດການກະທຳຄວາມຮຸນແຮງທາງເພດ.
- ຮັບປະກັນມີຜູ້ໃຫ້ຄຳປຶກສາທີ່ມີທັກສະ ເພື່ອຊ່ວຍເຫຼືອຟື້ນຟູທາງດ້ານຈິດໃຈຂອງຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບເປັນກໍລະນີພິເສດ ຫຼື ມີການສົ່ງຕໍ່ໄປດູແລຢູ່ສະຖານທີ່ທີ່ມີເງື່ອນໄຂດີກ່ວາ.

▶ ບົ່ງມະຕິຕາມອາການ ແລະ ປົນປົວ ພະຍາດຕິດຕໍ່ທາງເພດສຳພັນ.

- ຜູ້ຈັດຂະບວນການຖາມຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມກ່ຽວກັບການບົ່ງມະຕິ ແລະ ການປົນປົວ ພຕພ ທີ່ມີຢູ່ສະຖານ ທີ່ບໍລິການພາຍໃນແຂວງ, ເມືອງ, ສຸກສາລາ ແລະ ສະຖານທີ່ບໍລິການອື່ນໆ.
- ປຶກສາຫາລືກ່ຽວກັບ ຄູ່ມືປົນປົວແຫ່ງຊາດ ພະຍາດຕິດຕໍ່ທາງເພດສຳພັນ (2018) . ຖາມ: ໃຜເປັນຜູ້ນຳໃຊ້ຄູ່ມືດັ່ງກ່າວ? ຕ້ອງມີການອົບຮົມພະນັກງານເພີ່ມຕື່ມຫຼືບໍ່?
- ປຶກສາຫາລື ແລະ ສະຫຼຸບ ໃນການກຽມຄວາມພ້ອມ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດຕອບໂຕ້ສະໜອງການບໍລິການ ໃນສະຖານະການສຸກເສີນ ຫຼື ໃນກໍລະນີເກີດໄພພິບັດ.

➔ **ສະຫຼຸບ:**

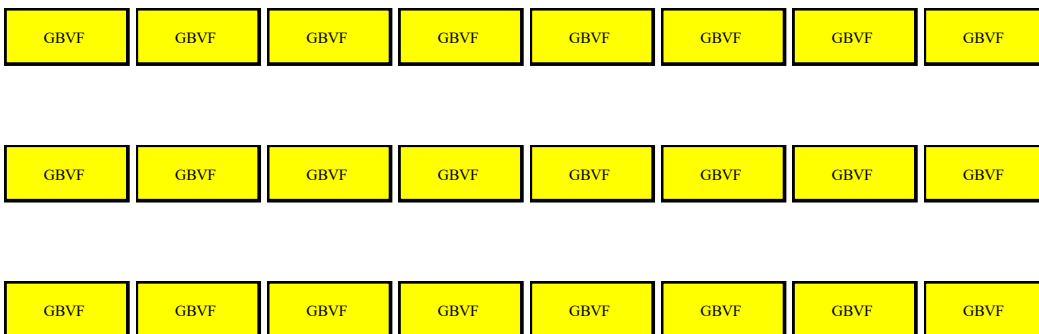
ການສະໜອງການບໍລິການ ຈະຕ້ອງໄດ້ນຳໃຊ້ຊຸດບໍລິການດັ່ງນີ້:

- Kit 1: ຊຸດຖົງຢາງອານາໄມ
- Kit 3: ຊຸດປົນປົວຫຼັງການຖືກຂົ່ມຂືນ
- Kit 5: ຊຸດປົນປົວພະຍາດຕິດຕໍ່ທາງເພດສຳພັນ
- Kit 12: ຊຸດການໃຫ້ເລືອດ

ພ້ອມກັບການນຳໃຊ້ມາດຕະຖານຂໍ້ຄວນລະວັງເພີ່ມເຕີມໃນຊຸດບໍລິການ Kits 2, 4, 6, 8, 9 ແລະ 11. ເບິ່ງ (ບັນຊີ Kits ທັງໝົດຢູ່ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 5).

➔ **ສະຫຼຸບມື້ທີ 1:**

- ໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມຂຽນໃສ່ເຈ້ຍບັດຄຳ ໂດຍຖາມເຂົາເຈົ້າວ່າ: ມື້ນີ້ໄດ້ຮຽນຮູ້ຫຍັງແດ່ທີ່ເປັນຄວາມຮູ້ໃໝ່? (ແນະນຳໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມຕອບສັ້ນໆ)
- ຫຼັງຈາກນັ້ນ ໃຫ້ແຕ່ລະຄົນຕິດຄຳຕອບຂອງຕົນເອງ (ໃນບັດຄຳ) ໃສ່ຝາຫ້ອງ ຫຼື ກະດານ ເພື່ອສະຫຼຸບຮ່ວມກັນກ່ຽວກັບສິ່ງທີ່ແຕ່ລະຄົນໄດ້ຮຽນຮູ້ໃນມື້ນີ້. ຖ້າວ່າມີຄຳຕອບໃດທີ່ບໍ່ຊັດເຈນ ໃຫ້ມີການຖາມ ແລະ ຊີ້ແຈງຕື່ມ.

ບັດຄຳທີ່ມີຄຳຕອບ

ຈຸດປະສົງ: 4

ປ້ອງກັນການເຈັບເປັນ ແລະ ການເສຍຊີວິດຂອງແມ່ ແລະ ເດັກເກີດໃໝ່

- ① ຮັບປະກັນຄວາມພ້ອມ ແລະ ການເຂົ້າເຖິງການເກີດລູກທີ່ມີຄວາມສະອາດ, ປອດໄພ, ການດູແລເດັກເກີດໃໝ່ທີ່ຈຳເປັນ ແລະ (ການເບິ່ງແຍງດູແລການເກີດ ແລະ ດູແລເດັກເກີດໃໝ່ ສຸກເສີນ) (EmONC) ຊຶ່ງປະກອບມີ:
- ② ໂຮງໝໍທີ່ຮັບຄືນເຈັບສິ່ງມາ: ມີພະນັກງານແພດທີ່ມີຄວາມຊຳນິຊຳນານ ແລະ ອຸປະກອນມີຄວາມພ້ອມ ເພື່ອໃຫ້ (ການດູແລການເກີດ ແລະ ເດັກເກີດໃໝ່ ແບບຄົບຊຸດ ໃນກໍລະນີສຸກເສີນ) (CEmONC).
- ③ ລະດັບສະຖານທີ່ບໍລິການສຸຂະພາບ: ມີພະນັກງານແພດຊ່ວຍເກີດທີ່ຊຳນານ ແລະ ອຸປະກອນມີຄວາມພ້ອມ ເພື່ອໃຫ້ (ການດູແລການເກີດລູກ ແລະ ເດັກເກີດໃໝ່ ຂັ້ນພື້ນຖານ ກໍລະນີສຸກເສີນ) (BEmONC).
- ④ ລະດັບຊຸມຊົນ ສະໜອງຂໍ້ມູນໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນ ກ່ຽວກັບການບໍລິການເກີດລູກທີ່ປອດໄພ ແລະ ໃຫ້ (ການດູແລການເກີດ ແລະ ເດັກເກີດໃໝ່ໃນກໍລະນີສຸກເສີນ) (EmONC) ແລະ ຄວາມສຳຄັນຂອງການຊອກຫາການດູແລສຸຂະພາບຈາກສະຖານທີ່ບໍລິການສາທາລະນະສຸກ. ສະໜອງເຄື່ອງມືການເກີດລູກທີ່ສະອາດໃຫ້ແກ່ແມ່ຍິງຖືພາ ແລະ ຜູ້ຊ່ວຍເກີດ ເພື່ອສົ່ງເສີມການເກີດລູກຢູ່ເຮືອນທີ່ສະອາດ ໃນເງື່ອນໄຂທີ່ບໍ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງສະຖານທີ່ບໍລິການໄດ້.
- ⑤ ສ້າງຕັ້ງລະບົບ 24 ຊົ່ວໂມງຕໍ່ມື້ ມີລະບົບສິ່ງຕໍ່ 7 ມື້ຕໍ່ອາທິດ ເພື່ອອໍານວຍຄວາມສະດວກໃນການຂົນສົ່ງ ແລະ ການສື່ສານຈາກຊຸມຊົນເຖິງສຸກສາລາ ແລະ ໂຮງໝໍ.
- ⑥ ຮັບປະກັນໃຫ້ມີການເບິ່ງແຍງດູແລທີ່ປອດໄພຢູ່ສຸກສາລາ ແລະ ໂຮງໝໍ ເພື່ອຊ່ວຍຊີວິດແມ່ຍິງຫຼັງການລູລູກ (post-abortion).
- ⑦ ຮັບປະກັນໃຫ້ມີການສະໜອງອຸປະກອນ ແລະ ຜະລິດຕະພັນຢາ ສຳລັບການເກີດລູກທີ່ສະອາດ ແລະ ການເບິ່ງແຍງເດັກເກີດໃໝ່ຢ່າງຮີບດ່ວນ ຢູ່ບ່ອນທີ່ການບໍລິການເຂົ້າໄປບໍ່ໄດ້ ຫຼື ເຂົ້າບໍ່ເຖິງ ຫຼື ບໍ່ມີຄວາມໝັ້ນໃຈ.

ບົດທີ 5

ປ້ອງກັນການເຈັບເປັນ ແລະ ການເສຍຊີວິດຂອງແມ່ ແລະ ເດັກ ເກີດໃໝ່

 ເວລາ: 1 ຊົ່ວໂມງ

 ຈຸດປະສົງ: ເພື່ອໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມເຂົ້າໃຈ ແລະ ກຳນົດໄດ້ບົດບາດຂອງຕົນເອງ ທີ່ສາມາດ ຊ່ວຍ ປ້ອງກັນການເຈັບເປັນ ແລະ ການຕາຍຂອງແມ່ ແລະ ເດັກເກີດໃໝ່ ໃນເມືອງ ແລະ ແຂວງ ຂອງຕົນເອງ.

 ອຸປະກອນ: ສະກັອດເທບເຈ້ຍ, ບັດຄຳ, ເຈ້ຍແຜ່ນໃຫຍ່, ບິກເຟີດຂຽນເຈ້ຍ ແລະ ສະໄລ.

 ວິທີການ:

- ▶ ຖາມຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ: ພວກເຮົາຮູ້ບໍ່ວ່າໃນແຕ່ລະມື້ມີແມ່ເສຍຊີວິດທີ່ຕິດພັນກັບການຖືພາ ແລະ ເກີດລູກຈັກຄົນ? ສາເຫດການຕາຍແມ່ນຫຍັງ? ພວກເຮົາຮູ້ບໍ່ວ່າໃນແຕ່ລະມື້ເດັກນັບແຕ່ມື້ເກີດ ເຖິງ 5 ປີ ເສຍຊີວິດຈັກຄົນ? ສາເຫດຍ້ອນຫຍັງ?
- ▶ ໃຫ້ຂໍ້ມູນ: ແມ່ຍິງຖືພາຢູ່ໃນສູນພັກເຊົາຊົ່ວຄາວ ມີຄວາມສ່ຽງໃນການເສຍຊີວິດ ຈາກສາເຫດການຊຶມເຊື້ອ ແລະ ເລືອດໄຫຼ ຫຼັງເກີດ.
- ▶ ນຳສະເໜີແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຜົນກະທົບຂອງສະຖານະການສຸກເສີນ ຕໍ່ກັບສຸຂະພາບແມ່ ແລະ ເດັກເກີດໃໝ່ https://www.who.int/gho/maternal_health/mortality/maternal/en/

ສຸຂະພາບ ແລະ ເດັກເກີດໃໝ່ໃນສະຖານະການສຸກເສີນ

- ລະບົບການໃຫ້ບໍລິການສາທາລະນະສຸກຖືກຕັດຂາດ ຫຼື ຖືກທຳລາຍ
- ການເກີດລູກແບບບໍ່ມີຄວາມປອດໄພເພີ່ມຂຶ້ນ
- 15% ຂອງແມ່ຍິງຖືພາ ຫຼື ເດັກຍິງ ຈະປະສົບກັບອາການສິນໃນການເກີດລູກ
- ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກຍິງ ມີຄວາມສ່ຽງສູງຕໍ່ກັບການຖືພາໂດຍບໍ່ຕ້ອງການ ແລະ ນຳໄປສູ່ການເອົາລູກອອກແບບບໍ່ປອດໄພ
- ອັດຕາການແຕ່ງງານແຕ່ອາຍຸຍູນ້ອຍ ຫຼື ບໍ່ເຖິງກະສຽນເພີ່ມຂຶ້ນ
- ສູນພັກຊົ່ວຄາວ (ທີ່ບໍ່ສະດວກ) ມີຜົນກະທົບເຮັດໃຫ້ມີການລຸລຸກ, ເດັກເກີດມາພິການ, ເດັກເກີດມີນ້ຳໜັກຕ່ຳ ແລະ ເດັກກ່ອນກຳນົດ
- ການເສຍຊີວິດຂອງເດັກຕ່ຳກວ່າ 5 ປີ ເພີ່ມຂຶ້ນ ຢູ່ໃນສະພາວະສຸກເສີນ ຫຼື ຢູ່ໃນຕົ້ອນໄວວິກິດ

- ▶ ບິກສາທາລີແລກປ່ຽນຄວາມຄິດເຫັນກ່ຽວກັບຂໍ້ມູນຂ້າງເທິງ: ຜົນກະທົບສຸຂະພາບແມ່ ແລະ ເດັກເກີດໃໝ່ ໃນສະຖານະການສຸກເສີນ

▶ ຄົ້ນຄ້ວາ ແລະ ສະທ້ອນການບໍລິການທີ່ມີຢູ່ ຂັ້ນສຸກສາລາ, ໂຮງໝໍເມືອງ ແລະ ໂຮງໝໍແຂວງ ກ່ຽວກັບ ຄວາມ ພ້ອມ ແລະ ການເຂົ້າເຖິງການເກີດລູກທີ່ມີຄວາມສະອາດ ແລະ ປອດໄພ, ການດູແລເດັກເກີດໃໝ່ທີ່ຈຳເປັນ ແລະ ການ ເບິ່ງແຍງດູແລການເກີດ ແລະ ເດັກເກີດໃໝ່ສຸກເສີນ (EmONC):

- ໂຮງໝໍທີ່ຮັບຄົນເຈັບ (ທີ່ຖືກສົ່ງມາ): ມີພະນັກງານແພດທີ່ມີຄວາມຊຳນານ ແລະ ອຸປະກອນມີຄວາມພ້ອມ ເພື່ອໃຫ້ການບໍລິການເບິ່ງແຍງດູແລການເກີດ ແລະ ເດັກເກີດໃໝ່ສຸກເສີນ ແບບຄົບຊຸດ (CE - mONC).

ມີ ບໍ່ມີ

- ລະດັບສະຖານທີ່ບໍລິການສຸຂະພາບ: ມີພະນັກງານແພດຊ່ວຍເກີດທີ່ຊຳນານ ແລະ ອຸປະກອນມີຄວາມພ້ອມ ເພື່ອ ໃຫ້ບໍລິການເກີດລູກຂັ້ນພື້ນຖານ (ທາງຊ່ອງຄອດ) ແລະ ການເບິ່ງແຍງເດັກເກີດໃໝ່ ຂັ້ນພື້ນຖານ (BEmONC).

ມີ ບໍ່ມີ

- ລະດັບຊຸມຊົນ: ສະໜອງຂໍ້ມູນໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນ ກ່ຽວກັບການບໍລິການເກີດລູກທີ່ປອດໄພ ແລະ ການບໍລິການ EmONC ແລະ ຄວາມສຳຄັນຂອງການຊອກຫາການດູແລສຸຂະພາບຈາກສະຖານທີ່ບໍລິການສາທາລະນະສຸກ. ສະໜອງເຄື່ອງມືການເກີດລູກທີ່ສະອາດໃຫ້ແກ່ແມ່ຍິງຖືພາ ແລະ ຜູ້ຊ່ວຍເກີດ ເພື່ອສົ່ງເສີມການເກີດລູກຢູ່ເຮືອນ ທີ່ສະອາດ ໃນສະພາບທີ່ບໍ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງສະຖານທີ່ບໍລິການໄດ້.

ມີ ບໍ່ມີ

- ສ້າງຕັ້ງລະບົບ 24 ຊົ່ວໂມງຕໍ່ມື້ ມີລະບົບສິ່ງຕໍ່ 7 ມື້ຕໍ່ອາທິດເພື່ອອໍານວຍຄວາມສະດວກໃນການຂົນສົ່ງ ແລະ ການສື່ສານຈາກຊຸມຊົນເຖິງສຸກສາລາ ແລະ ໂຮງໝໍ.

ມີ ບໍ່ມີ

- ຮັບປະກັນໃຫ້ມີການເບິ່ງແຍງດູແລທີ່ປອດໄພຢູ່ສຸກສາລາ ແລະ ໂຮງໝໍເພື່ອຊ່ວຍຊີວິດແມ່ຍິງ ຫຼັງການລູລູກ (post-abortion).

ມີ ບໍ່ມີ

- ຮັບປະກັນການສະໜອງອຸປະກອນການແພດ ແລະ ຢາທີ່ຈຳເປັນສຳລັບການເກີດລູກທີ່ສະອາດ ແລະ ການ ເບິ່ງແຍງ ເດັກເກີດໃໝ່ຢ່າງຮີບດ່ວນ ຢູ່ບ່ອນທີ່ການເຂົ້າເຖິງສະຖານທີ່ບໍລິການເປັນໄປບໍ່ໄດ້ ຫຼື ບໍ່ມີຄວາມໄວ້ວາງ ໃຈໄດ້.

ມີ ບໍ່ມີ

⊙ **ສິ່ງທີ່ຄວນເອົາໃຈໃສ່:**

- ▶ ໃນມື້ທີ 3 ຕອນເຊົ້າ ຂອງການອົບຮົມ ທີ່ຈະໄດ້ລົງຕົວຈິງ ໃຫ້ມີການການແບ່ງຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມເປັນ 3 ທີມ: ທີມ ທີ 1 ໄປຢ້ຽມຢາມພະແນກປະສູດ ເພື່ອກວດເບິ່ງຊຸດການດູແລແມ່ ແລະ ເດັກເກີດໃໝ່ (ໃນຂັ້ນແຂວງ), ທີມທີ 2 ໄປຢ້ຽມຢາມໂຮງໝໍເມືອງ ເພື່ອກວດເບິ່ງຊຸດການດູແລແມ່ ແລະ ເດັກເກີດໃໝ່ (ໃນຂັ້ນເມືອງ), ແລະ ທີມທີ 3 ໄປຢ້ຽມຢາມສຸກສາລາ ແລະ ບ້ານ ເພື່ອກວດເບິ່ງຊຸດການດູແລແມ່ ແລະ ເດັກເກີດໃໝ່ (ໃນຂັ້ນສຸກສາລາ).
- ▶ ໃນມື້ທີ 3 ຕອນບ່າຍກັບມາປະຊຸມ ເພື່ອວາງແຜນໃນການກຽມຄວາມພ້ອມ ຂອງຂັ້ນແຂວງ, ຂັ້ນເມືອງ ແລະ ສຸກສາລາ & ບ້ານ.
- ▶ ໃຫ້ສືບຕໍ່ການນຳໃຊ້ ຫຼື ອອກ "ປື້ມຕິດຕາມສຸຂະພາບຂອງແມ່ ແລະ ເດັກ" ຫົວໃໝ່ (ຖ້າປື້ມເສຍ) ເມື່ອພົບ ວ່າ ແມ່ຍິງຖືພາ ຢູ່ໃນສະຖານະການສຸກເສີນ ຫຼື ຢູ່ສູນພັກເຊົາຊົ່ວຄາວ.

➔ **ສະຫຼຸບ:**

ຊຸດບໍລິການທີ່ຕ້ອງກະກຽມເພື່ອການດູແລແມ່ ແລະ ເດັກເກີດໃໝ່ ໃນສະຖານະການສຸກເສີນ:

- Kit 2A & 2B: ຊຸດເກີດລູກທີ່ສະອາດ & ຊຸດເກີດລູກທີ່ສະອາດສໍາລັບຜູ້ຊ່ວຍເກີດ
- Kit 6A & 6B: ຊຸດຜະລິດຕະພັນ - ຢາ ແລະ ອຸປະກອນດ້ານຜະດຸງຄືນ - ປະເພດໃຊ້ຄືນໄດ້ & ປະເພດໃຊ້ພຽງຄັ້ງດຽວ
- Kit 8: ຊຸດປິ່ນປົວອາການແຊກຊ້ອນກໍລະນີມີການລຸລຸກ ຫຼື ການເອົາລູກອອກແບບບັງຄັບ
- Kit 9: ຊຸດປົວແປງການຈີກຂາດຂອງອະໄວຍະວະເພດ ແລະ ປາກມິດລູກ
- Kit 10A & 10B: ຊຸດຊ່ວຍເກີດດ້ວຍເຄື່ອງດູດສູນຍາກາດ & ຊຸດຜ່າຕັດ - ອຸປະກອນດ້ານປະສູດກໍລະນີມີອາການສິນຮ້າຍແຮງ - ປະເພດອຸປະກອນທີ່ສາມາດໃຊ້ຄືນໄດ້
- Kit 11A & 11B: ຊຸດອຸປະກອນໃນລະດັບການສິ່ງຕໍ່ຄືນເຈັບ - ປະເພດອຸປະກອນໃຊ້ຄືນໄດ້ & ປະເພດອຸປະກອນໃຊ້ພຽງຄັ້ງດຽວ
- Kit 12: ຊຸດການໃຫ້ເລືອດ

✚ **ໝາຍເຫດ:** ກວດຄືນບັນຊີ Kits ທີ່ຈໍາເປັນ ແລະ ສາມາດປະຕິບັດໄດ້ ຢູ່ຂັ້ນແຂວງ ແລະ ຂັ້ນເມືອງ. ຖ້າວ່າອຸປະກອນໃດຍັງຂາດ, ໂຮງໝໍຕ້ອງຂຶ້ນແຜນ ເພື່ອຮັບປະກັນມີອຸປະກອນທີ່ຈໍາເປັນດັ່ງກ່າວ ເພື່ອຮັກສາຊີວິດແມ່ ແລະ ເດັກ ໃນສະຖານະການສຸກເສີນ.

(ເບິ່ງບັນຊີ Kits ທັງໝົດຢູ່ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 5).

ຈຸດປະສົງ: 5

ປ້ອງກັນການຖືພາໂດຍບໍ່ຕັ້ງໃຈ

- ① ຮັບປະກັນຄວາມພ້ອມຂອງວິທີການຄຸມກຳເນີດແບບໄລຍະສັ້ນ ແລະ ໄລຍະຍາວ (ສຳລັບຊາຍ ແລະ ຍິງ) ລວມທັງ ຖົງຢາງອະນາໄມ ແລະ ການຄຸມກຳເນີດສຸກເສີນ) ຢູ່ສະຖານທີ່ບໍລິການສຸຂະພາບຂັ້ນພື້ນຖານ (ເຊັ່ນ: ສຸກສາລາ) ເພື່ອຕອບສະໜອງໄດ້ຕາມຄວາມຕ້ອງການ.
- ② ສະໜອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ, ລວມທັງການສື່ສານຂໍ້ມູນ ແລະ ໃຫ້ຄຳປຶກສາກ່ຽວກັບການຄຸມກຳເນີດ ໂດຍເນັ້ນໃສ່ໃຫ້ ຜູ້ໃຊ້ບໍລິການຕັດສິນໃຈດ້ວຍຕົວເອງ, ວິທີທີ່ມີປະສິດທິຜົນ, ຄວາມເປັນສ່ວນຕົວ, ປົດລັບ, ເທົ່າທຽມ ແລະ ບໍ່ມີ ການຈຳແນກ.
- ③ ຮັບປະກັນວ່າ ຊຸມຊົນໄດ້ຮັບຮູ້ເຖິງການມີບໍລິການຄຸມກຳເນີດທີ່ມີຢູ່ ສຳລັບແມ່ຍິງ, ໄວໜຸ່ມ ແລະ ຜູ້ຊາຍ.
- ④ ໃຫ້ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການມີບໍລິການ ແລະ ຜະລິດຕະພັນຂອງການບໍລິການສຸຂະພາບທາງເພດ ແລະ ສຸຂະພາບຈະ ເລີນພັນ.
- ⑤ ຮັບປະກັນວ່າ ຊຸມຊົນໄດ້ຮັບຮູ້ເຖິງທີ່ຕັ້ງ - ສະຖານທີ່ການບໍລິການສຸຂະພາບທາງເພດ ແລະ ສຸຂະພາບຈະເລີນພັນ.

ບົດທີ 6

ການຄຸມກຳເນີດໃນສະຖານະການສຸກເສີນເພື່ອປ້ອງ ກັນການຖືພາໂດຍບໍ່ຕັ້ງໃຈ

 ເວລາ: 45 ນາທີ

 ຈຸດປະສົງ: ເພື່ອໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບຄວາມສຳຄັນການຄຸມກຳເນີດ ແລະ ສາມາດກຽມຄວາມພ້ອມເພື່ອເຮັດໃຫ້ກຸ່ມເປົ້າໝາຍໄດ້ເຂົ້າເຖິງການຄຸມກຳເນີດໃນຖານະການສຸກເສີນ.

 ອຸປະກອນ: ຜະລິດພັນການຄຸມກຳເນີດ (ເປັນຕົວຢ່າງ), ສີ່ວິທີການຄຸມກຳເນີດ, ສະກັອດເທບເຈ້ຍ, ບັດຄຳ, ເຈ້ຍແຜ່ນໃຫຍ່, ບິກເຟີດຂຽນເຈ້ຍ ແລະ ສະໄລ.

ວິທີການ:

- ▶ ຖາມຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ ເພື່ອການສົນທະນາແລກປ່ຽນຄວາມຄິດເຫັນ:
  - ພວກເຮົາຄິດວ່າວິທີຄຸມກຳເນີດຢູ່ບ້ານເຮົາມີສະນິດໃດແດ່? ຄົນເຂົ້າເຖິງການຄຸມກຳເນີດປະມານເທົ່າໃດໃນສະພາບປົກກະຕິ?
  - ຄວາມສຳຄັນຂອງການຄຸມກຳເນີດແມ່ນຫຍັງ ໃນສະຖານະການສຸກເສີນ?
- ▶ ສີ່ວິທີຄຸມກຳເນີດ (ເຊັ່ນ: ເປັນໂບຣຊີວ ຫຼື ປິດສະເຕີ) ແລະ ຜະລິດຕະພັນຄຸມກຳເນີດ ທີ່ມີການນຳໃຊ້ເປັນທາງການໃນ ສປປ ລາວ.
- ▶ ຜູ້ຈັດຂະບວນການນຳສະເໜີແລກປ່ຽນກັບຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ ຕາມສະໄລຂ້າງລຸ່ມ:

ການຄຸມກຳເນີດ-ປ້ອງກັນການຖືພາໂດຍບໍ່ຕ້ອງການ ໃນສະຖານະການສຸກເສີນ

- ການຄຸມກຳເນີດຖືວ່າເປັນກິດຈະກຳໜຶ່ງໃນການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານມະນຸດສະທຳ ເພື່ອການຊ່ວຍຊີວິດແມ່ ໃນສະພາວະການສຸກເສີນ
- ການຄຸມກຳເນີດແມ່ນວິທີການທີ່ມີປະສິດທິຜົນທີ່ສຸດໃນການປ້ອງກັນການເສຍຊີວິດຂອງແມ່.
- ການເຂົ້າເຖິງການບໍລິການຄຸມກຳເນີດແມ່ນໄດ້ຊ່ວຍປັບປຸງຊີວິດຂອງແມ່ຍິງໃຫ້ດີຂຶ້ນ ໃນດ້ານເສດຖະກິດ, ການສຶກສາ ແລະ ວຽກເຮັດງານທຳ.
- ມັນມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ ທີ່ເຮົາຈະສາມາດສະໜອງການບໍລິການໆ ຄຸມກຳເນີດ ເຖິງແມ່ນວ່າຈະຢູ່ໃນສະພາວະສຸກເສີນກໍຕາມ.
- ຄວາມຕ້ອງການຄຸມກຳເນີດແມ່ນມີສູງ

໐ ສິ່ງທີ່ຄວນເອົາໃຈໃສ່:

- ▶ ຢູ່ສູນ ຫຼື ສະຖານທີ່ພັກເຊົາຊົ່ວຄາວ: ຕ້ອງໄດ້ຈັດທີມໂຄສະນາ ແລະ ສ້າງເຄືອຂ່າຍອາສາສະໝັກເພື່ອນຊ່ວຍເພື່ອນໃນການໃຫ້ຂໍ້ມູນ ແລະ ໃຫ້ຄຳປຶກສາກ່ຽວກັບວິທີຄຸມກຳເນີດຕ່າງໆທີ່ມີ ຕາມຄວາມເໝາະສົມ ແລະ ການຕັດສິນໃຈຂອງບຸກຄົນໃນການເລືອກວິທີຄຸມກຳເນີດ. ໃນການໂຄສະນາຕ້ອງເນັ້ນການມີສ່ວນຮ່ວມ ເຊັ່ນ: ໂດຍຜ່ານສະຖານະການຈຳລອງ ແລະ ກະຕຸ້ນໃຫ້ມີການແລກປ່ຽນຄວາມຄິດເຫັນຂອງປະຊາຊົນທີ່ເຂົ້າຮ່ວມ. ສິ່ງສຳຄັນ ຕ້ອງໃຫ້ປະຊາຊົນທີ່ເຂົ້າຮ່ວມໄດ້ເຫັນ ແລະ ສຳຜັດ ຜະລິດຕະພັນການຄຸມກຳເນີດຕົວຈິງ.
- ▶ ຮັບປະກັນການສະໜອງການຄຸມກຳເນີດຢູ່ສູນ ຫຼື ສະຖານທີ່ພັກເຊົາຊົ່ວຄາວ ໃຫ້ກຸ່ມເປົ້າໝາຍ (ທັງຜູ້ແຕ່ງງານແລ້ວ ແລະ ຜູ້ທີ່ຍັງບໍ່ທັນແຕ່ງງານ)

➔ ສະຫຼຸບ:

ຮັບປະກັນການກຽມຄວາມພ້ອມຂຸດບໍລິການ:

- Kit 1A: ຊຸດຖົງຢາງອະນາໄມຊາຍ
- Kit 3: ຊຸດປິ່ນປົວຫຼັງການຖືກຂົ່ມຂືນ
- Kit 4: ຊຸດຄຸມກຳເນີດແບບກິນ ແລະ ແບບສັກ
- Kit 7A: ຊຸດຮ່ວງອະນາໄມ
- Kit 7B: ຊຸດຝັງຢາຄຸມກຳເນີດ

(ເບິ່ງບັນຊີ Kits ທັງໝົດຢູ່ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 5).

ຈຸດປະສົງ: 6

ວາງແຜນການບໍລິການສຸຂະພາບທາງເພດ ແລະ ສຸຂະພາບຈະເລີນພັນ ແບບຄົບຊຸດ, ເຊື່ອມສານເຂົ້າໃນວຽກ ຮສຂ ຢ່າງຮີບດ່ວນ. ເຮັດວຽກຮ່ວມກັນຂອງຂະແໜງສາທາ, ຂະແໜງການອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາໃນການສົ່ງເສີມເສົາຄ້າຂອງລະບົບສາທາລະນະສຸກ.

- ① ການບໍລິການ
- ② ບຸກຄະລາກອນ
- ③ ຂໍ້ມູນຂ່າວສານສາທາລະນະສຸກ
- ④ ຜະລິດຕະພັນຢາ
- ⑤ ການເງິນສາທາລະນະສຸກ
- ⑤ ການປົກຄອງແລະຄຸ້ມຄອງ

ບົດທີ 7

ວາງແຜນການບໍລິການດ້ານສຸຂະພາບທາງເພດ ແລະ ສຸຂະພາບ ຈະເລີນພັນ ໃນສະຖານະການສຸກເສີນ ລວມທັງຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນ

 ເວລາ: 1 ຊົ່ວໂມງ

 ຈຸດປະສົງ: ເພື່ອໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມສາມາດວາງແຜນກຽມຄວາມພ້ອມເພື່ອບໍລິການດ້ານ ສຸຂະພາບທາງເພດ ແລະ ສຸຂະພາບຈະເລີນພັນ ໃນສະຖານະການສຸກເສີນ ໂດຍການເຮັດວຽກ ຮ່ວມກັນຂອງຫຼາຍພາກສ່ວນ.

 ອຸປະກອນ: ສະກັອດເທບເຈ້ຍ, ບັດຄຳ, ເຈ້ຍແຜ່ນໃຫຍ່, ບົກເຟີດຂຽນເຈ້ຍ ແລະ ສະໄລ.

 ວິທີການ:

- ▶ ອີງຕາມກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການຮັກສາສຸຂະພາບຂັ້ນຕົ້ນ (ກົດໝາຍ ຮສຂ), ເລກທີ 49/ສພຊ, ວັນທີ 20 ພະຈິກ 2023 ໄດ້ຖືເອົາວຽກການສົ່ງເສີມສຸຂະພາບຈະເລີນພັນ, ແມ່, ເດັກເກີດໃໝ່, ເດັກນ້ອຍ ແລະ ໄວໜຸ່ມເປັນ 1 ໃນ 12 ອົງປະກອບຂອງວຽກງານ ຮສຂ. ສປປ ລາວ ຍັງມີຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ ແລະ ແຜນປະຕິບັດງານສຳລັບການບໍລິການແບບເຊື່ອມສານສຸຂະພາບຈະເລີນພັນ, ແມ່, ເດັກເກີດໃໝ່, ເດັກນ້ອຍ ແລະ ໄວໜຸ່ມ ປີ 2021 - 2025 - 2025 ໂດຍ ມຸ້ງໜັ້ນກ້າວສູ່ການບໍລິການໂດຍຜູ້ຮັບບໍລິການເປັນໃຈກາງ.
- ▶ ນຳສະເໜີແລກປ່ຽນກັບຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ ຕາມສະໄລຂ້າງລຸ່ມ:

6 ເສົາຄຳລະບົບສາທາລະນະສຸກ ເພື່ອຮັບປະກັນການບໍລິການ ສຸຂະພາບທາງເພດ ແລະ ສຸຂະພາບຈະເລີນພັນຄົບຊຸດ

ການບໍລິການ	<ul style="list-style-type: none"> • ກຳນົດຄວາມຕ້ອງການໃຫ້ບໍລິການສຸຂະພາບທາງເພດ ແລະ ສຸຂະພາບຈະເລີນ ໃນຊຸມຊົນ • ກຳນົດພື້ນທີ່ເໝາະສົມໃນການໃຫ້ບໍລິການສຸຂະພາບທາງເພດ ແລະ ສຸຂະພາບຈະເລີນ
ບຸກຄະລາກອນ	<ul style="list-style-type: none"> • ປະເມີນຄວາມສາມາດຂອງບຸກຄະລາກອນ • ກຳນົດຄວາມຕ້ອງການດ້ານບຸກຄະລາກອນ ແລະ ລະດັບຄວາມສາມາດ • ອອກແບບ ແລະ ວາງແຜນການອົບຮົມພະນັກງານ
ຂໍ້ມູນຂ່າວສານສາທາລະນະສຸກ	<ul style="list-style-type: none"> • ເອົາຂໍ້ມູນດ້ານສຸຂະພາບທາງເພດ ແລະ ສຸຂະພາບຈະເລີນ ເຂົ້າໃນລະບົບຂໍ້ມູນສາທາລະນະສຸກ
ຜະລິດຕະພັນຢາ	<ul style="list-style-type: none"> • ກຳນົດຄວາມຕ້ອງການຜະລິດຕະພັນຢາສຳລັບການບໍລິການສຸຂະພາບທາງເພດ ແລະ ສຸຂະພາບຈະເລີນ • ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ລະບົບພະລາທິການໃນການສະໜອງຢາສຳລັບ ສຸຂະພາບທາງເພດ ແລະ ສຸຂະພາບຈະເລີນ
ການເງິນສາທາລະນະສຸກ	<ul style="list-style-type: none"> • ກຳນົດຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການຄຸ້ມຄອງປະກັນດ້ານສຸຂະພາບທາງເພດ ແລະ ສຸຂະພາບຈະເລີນ
ການປຶກສອງດ້ານສຸຂະພາບ	<ul style="list-style-type: none"> • ທົບທວນຄືນກົດໝາຍ, ພະຍາຍາມ ແລະ ລະບຽບການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບສຸຂະພາບທາງເພດ ແລະ ສຸຂະພາບຈະເລີນ • ປະສານກັບກະຊວງສາທາລະນະສຸກ • ສ້າງການມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ຄວາມເປັນເຈົ້າການຂອງຊຸມຊົນ.

- ▶ ໃຫ້ 3 ທົ່ມ ນຳສະເໜີຜົນການລົງໄປຢ້ຽມຢາມໂຮງໝໍແຂວງ, ໂຮງໝໍເມືອງ, ສຸກສາລາ ແລະ ບ້ານ ກ່ຽວກັບການບໍລິການທີ່ມີຢູ່ໃນແຕ່ລະຂັ້ນສຳລັບການບໍລິການສຸຂະພາບທາງເພດ ແລະ ສຸຂະພາບຈະເລີນພັນ. ສະຫຼຸບຮ່ວມກັນກ່ຽວກັບ ຄວາມຕ້ອງການ ໃນການກະກຽມຄວາມພ້ອມ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດບໍລິການສຸຂະພາບທາງເພດ ແລະ ສຸຂະພາບຈະເລີນພັນ ໃນສະຖານະການສຸກເສີນ ຢູ່ພາຍໃນແຂວງ ແລະ ເມືອງຂອງຕົນເອງ.

- ▶ ໃຫ້ 3 ທົມ: ໃຫ້ແຕ່ລະທົມສືບຕໍ່ວາງແຜນກຽມຄວາມພ້ອມ ໃນແຕ່ລະຂັ້ນ (ແຂວງ, ເມືອງ, ສຸກສາລາ ແລະ ບ້ານ).
- ▶ ນຳໃຊ້ບັນຊີ (checklist) ເພື່ອການວາງແຜນ, ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນ ອີງຕາມ (ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 6: ບັນຊີລາຍການທີ່ຕ້ອງສະໜອງ, ຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນ).
- ▶ ຕິດຕາມບັນຊີລາຍການ ຕາມ checklist ທຸກ 2 ອາທິດ ຫຼື ທຸກເດືອນ ອີງໃສ່ຄວາມຕ້ອງການ ຫຼື ເງື່ອນໄຂ ຕົວຈິງ ເພື່ອຮັບປະກັນຄວາມພ້ອມໃຫ້ບໍລິການໃນສະຖານະການສຸກເສີນ ຫຼື ຢູ່ໃນສູນພັກເຊົາຊົ່ວຄາວ.

⊙ **ສິ່ງທີ່ຄວນເອົາໃຈໃສ່:**

- ▶ ໃນການວາງແຜນ ຈະຕ້ອງຄິດເຖິງການຊື້ນຳໆພາຂອງອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ເຊັ່ນ: ເຈົ້າແຂວງ /ຮອງເຈົ້າແຂວງ ແລະ ເຈົ້າເມືອງ/ຮອງເຈົ້າເມືອງ ແລະ ຂະແໜງການຕ່າງໆ ທີ່ຕິດພັນ.
- ▶ ໃນການວາງແຜນ ຈະຕ້ອງຄິດເຖິງການປະສານກັບບັນດາອົງການຕ່າງໆ ທີ່ເຮັດວຽກໃນຂະແໜງສາທາລະນະ ສຸກ ເພື່ອການປະກອບສ່ວນ ແລະ ການເຮັດວຽກຮ່ວມກັນ ໃຫ້ສາມາດກຽມຄວາມພ້ອມໃນການຕອບໂຕ້ ໄດ້ ຢ່າງທັນເວລາ ຖ້າເກີດໄພພິບັດ ຫຼື ສະຖານະການສຸກເສີນ ເພື່ອຮັບປະກັນຄວາມສາມາດໃຫ້ບໍລິການ ສຸຂະພາບ ທາງເພດ ແລະ ສຸຂະພາບຈະເລີນພັນ ໃນສະຖານະການສຸກເສີນ.

➔ **ສະຫຼຸບ:**

- ▶ ສະຫຼຸບແຜນເບື້ອງຕົ້ນຂອງແຂວງ ແລະ ເມືອງ
- ▶ ກຳນົດສິ່ງທີ່ຈະຕ້ອງເຮັດເພີ່ມຕື່ມ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ແຜນສົມບູນ ແລະ ນຳສະເໜີລາຍງານ ເພື່ອຂໍອະນຸມັດໃນຂັ້ນ ແຂວງ ແລະ ຂັ້ນເມືອງ (ຈາກທ່ານປະທານຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດຂັ້ນແຂວງ ແລະ ເມືອງ)

ບົດທີ 8

ຊຸດເຄື່ອງໃຊ້ເປັນສໍາລັບແມ່ຍິງ

ເວລາ: 30 ນາທີ

ຈຸດປະສົງ: ເພື່ອໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບອຸປະກອນເຄື່ອງໃຊ້ຈໍາເປັນສໍາລັບແມ່ຍິງ ແລະ ສາມາດແນະນໍາວິທີນໍາໃຊ້ຊຸດດັ່ງກ່າວ ໃຫ້ກັບແມ່ຍິງຢູ່ໃນສະຖານະການສຸກເສີນ.

ອຸປະກອນ: ຊຸດເຄື່ອງໃຊ້ຈໍາເປັນສໍາລັບແມ່ຍິງ ພ້ອມດ້ວຍບັນຊີລາຍຊື່ເຄື່ອງໃຊ້.

ວິທີການ:

- ▶ ນໍາສະເໜີຊຸດເຄື່ອງໃຊ້ຈໍາເປັນສໍາລັບແມ່ຍິງ. ກວດກາເບິ່ງຊຸດເຄື່ອງໃຊ້ຕົວຈິງຮ່ວມກັນວ່າ ມີລາຍການໃດແດ່ ແລະ ນໍາໃຊ້ແນວໃດ (ເພື່ອຈະສາມາດໄປອະທິບາຍໃຫ້ແມ່ຍິງ ທີ່ຢູ່ໃນສະຖານະການສຸກເສີນ ໄດ້ເຂົ້າໃຈ).
- ▶ ປຶກສາຫາລື: ຍ້ອນຫຍັງຊຸດເຄື່ອງໃຊ້ດັ່ງກ່າວຈຶ່ງມີຄວາມຈໍາເປັນສໍາລັບແມ່ຍິງ?
- ▶ ແນະນໍາການນໍາໃຊ້ໂບຣຊີວຂ້າງລຸ່ມ:

ຊຸດເຄື່ອງໃຊ້ຈໍາເປັນຂອງແມ່ຍິງ ຂອງອົງການ UNFPA

ສະໜັບສະໜູນໂດຍ UNFPA

UNFPA Lao PDR | unfpa.org

ເວລາທີ່ມີວິກິດການໃນພື້ນທີ່, ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກຍິງ ຕ້ອງການເຄື່ອງໃຊ້ທີ່ຈໍາເປັນ ເພື່ອໃຫ້ໝວດເຂົ້າອົກສະຮາຍໄມ ແລະ ສາມາດມີສ່ວນຮ່ວມໃນສິ່ງທີ່ມີໄດ້ ຢ່າງສະເໝີໃຈ. ໂດຍສະເພາະໃນຊ່ວງທີ່ມີ ປະຈໍາເດືອນ

ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກຍິງ ຈະໄດ້ຮັບການ ຊຶ່ງຮຽນສະເໝີ ແລະ ຄວາມສະຫງວນ ສະເໝີ ຖ້າຮ່ວມເວົ້າສາມາດເຂົ້າເຖິງ ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ ແລະ ເຄື່ອງໃຊ້ທີ່ຈໍາເປັນ

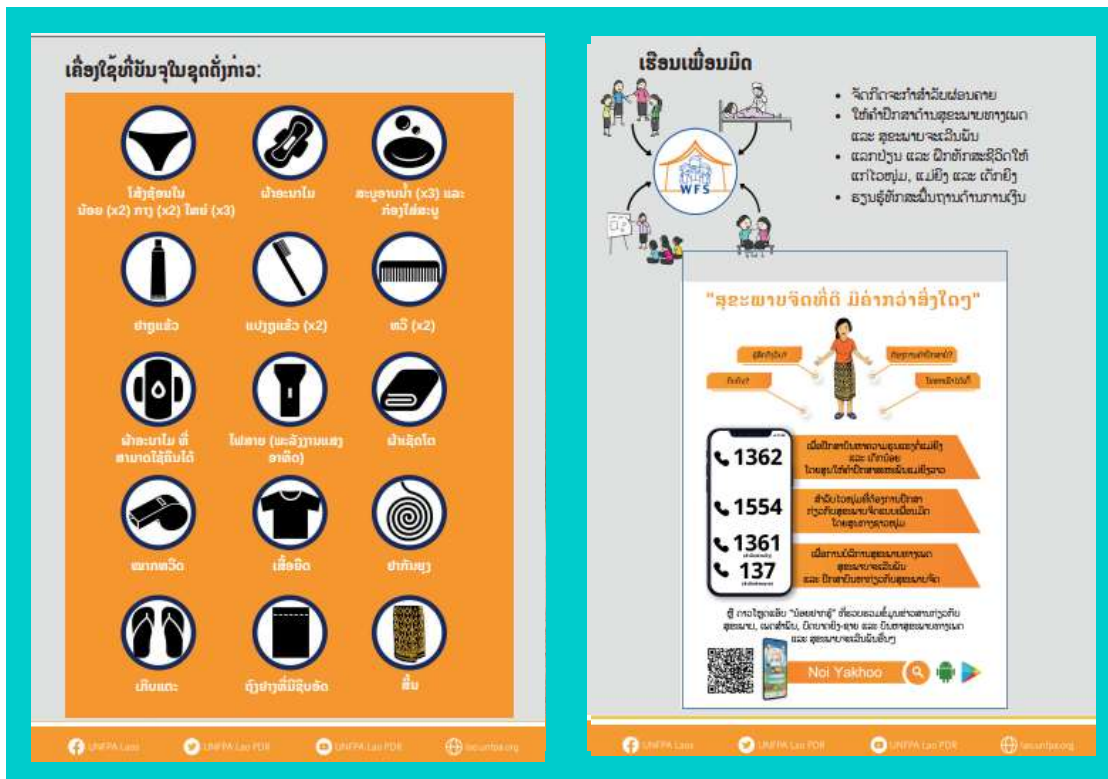
ການເຂົ້າເຖິງເຄື່ອງໃຊ້ທີ່ຈໍາເປັນ ແລະ ໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານແນວນອນສາກ ສາມາດສະໜອງຄວາມສ່ຽງຈາກການຖືກ ຄວາມຮຸນແຮງທາງເພດໄດ້

ໃນຕົວຊຸດເຄື່ອງໃຊ້ທີ່ຈໍາເປັນຂອງແມ່ຍິງ ປະກອບມີ: ຜ້າສະບາໄມ, ສະບູ, ແປງຖູ ແອ້ວ, ຢາຖູແອ້ວ, ໂຮ່ງຊ້ອນໃບ ແລະ ຍີ່ມຮ່າງວ່າຍການມີລິການໃຫ້ທໍາປຶກສາ

ອຸປະກອນເສີມອື່ນໆມີ ໝາກຫວິດ ແລະ ໄຟຟ້າ ທີ່ຈະຮ່ວມໃນການສູດ ຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈາກຄວາມຮຸນແຮງ ທາງເພດ

ສິ່ງຕາມການລາຍງານຈາກທາງບາກ ສະໜາມເຫັນວ່າ ຊຸດເຄື່ອງໃຊ້ນີ້ ສາມາດ ຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການຂອງ ປະຊາຊົນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ໄດ້ໃຫ້ໃຈ ແລະ ການໄດ້ຮັບຊຸດເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ ເຮັດໃຫ້ ມວດເຂົ້າອົກສະຮາຍໄມຖືກຮັກສາ

ການແຈກຢາຍຊຸດເຄື່ອງໃຊ້ນີ້ ຄວນເປັນເນື້ອໃນສ່ວນໜຶ່ງ ຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳ, ບໍ່ແມ່ນ ມາດຕະຖານສຸດທ້ອງໃຊ້ຢ່າງດຽວ. ຄູ່ຮ່ວມງານ ສາມາດລົມຈາກການຈັດກຸ່ມສົນທະນາກັບ ປະຊາຊົນ ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ, ສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບໂອກາດໃນການຊ່ວຍເຫຼືອ, ສະໜອງຊຸດ ເພື່ອໃຫ້ໝວດເຂົ້າ ເຂົ້າເຖິງສະຖານທີ່ທີ່ປອດໄພ, ການໃຫ້ທໍາປຶກສາ ແລະ ການມີການອັນກຸງທີ່ສໍາຄັນ.

▶ ຫຼັງຈາກແຈກຢາຍຊຸດເຄື່ອງໃຊ້ຈໍາເປັນສໍາລັບແມ່ຍິງ, ຕ້ອງໄດ້ມີການລົງຕິດຕາມ ໄປຖາມແມ່ຍິງ ຫຼື ເຮັດສິນທະນາກຸ່ມກັບແມ່ຍິງໂດຍໃຊ້ຄໍາຖາມດັ່ງນີ້: “ຊຸດອຸປະກອນເຄື່ອງໃຊ້ທີ່ໄດ້ຮັບໄປໄດ້ເອົາໄປນໍາໃຊ້ ບໍ່? ນໍາໃຊ້ແນວໃດ? ອຸປະກອນໃດທີ່ເປັນປະໂຫຍດ ຫຼື ບໍ່ເປັນປະໂຫຍດ? ສິ່ງໃດທີ່ຈໍາເປັນສໍາລັບແມ່ຍິງບໍ່ມີຢູ່ໃນຊຸດເຄື່ອງ ໃຊ້? ມີຫຍັງແນະນໍາເພີ່ມຕື່ມ ເພື່ອໃຫ້ຊຸດເຄື່ອງໃຊ້ ມີຄວາມເໝາະສົມ ແລະ ເປັນປະໂຫຍດ ສໍາລັບແມ່ຍິງ ຢູ່ໃນສະຖານະການສຸກເສີນ?”

➔ **ສະຫຼຸບ:** ການສະໜອງ ຊຸດເຄື່ອງໃຊ້ຈໍາເປັນສໍາລັບແມ່ຍິງ ມີຄວາມສໍາຄັນຫຼາຍຕໍ່ກັບສຸຂະອະນາໄມຂອງແມ່ຍິງ. ສະນັ້ນ ມັນມີຄວາມຈໍາເປັນຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ສະໜອງຊຸດເຄື່ອງໃຊ້ດັ່ງກ່າວ ໄປຄຽງຄູ່ກັບການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານຕ່າງໆຕໍ່ແມ່ຍິງ ຢູ່ໃນສະຖານະການສຸກເສີນ ຫຼື ຢູ່ສູນພັກເຊົາຊົ່ວຄາວ. ສິ່ງສໍາຄັນອີກຢ່າງໜຶ່ງ ພາຍຫຼັງແຈກຢາຍຊຸດເຄື່ອງໃຊ້ ປະມານ 1 - 2 ອາທິດ ຈະຕ້ອງໄດ້ມີການຕິດຕາມກ່ຽວກັບການນໍາໃຊ້ວ່າ ເປັນປະໂຫຍດ ຫຼື ບໍ່ ແລະ ມີສິ່ງໃດທີ່ຕ້ອງປັບປຸງເພີ່ມຕື່ມ ໃນອະນາຄົດ.

➔ **ສະຫຼຸບ: ມື້ທີ 2:**

- ▶ ໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມຂຽນໃສ່ເຈ້ຍບັດຄໍາ ໂດຍຖາມເຂົາເຈົ້າວ່າ: ມື້ນີ້ໄດ້ຮຽນຮູ້ຫຍັງແດ່ທີ່ເປັນຄວາມຮູ້ໃໝ່? (ແນະນໍາໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມຕອບສັ້ນໆ)
- ▶ ໃຫ້ທຸກຄົນຍືນເປັນວົງມົນ ເພື່ອສິ່ງຕໍ່ອຸປະກອນໃດໜຶ່ງ 2 - 3 ອັນ (ເຊັ່ນ: ໝາກບານນ້ອຍ ຫຼື ຕຸກນໍ້າຕົມ ຫຼື ສິ່ງໃດໜຶ່ງກໍ່ໄດ້), ຈາກນັ້ນເປີດເພງ ແລະ ໃຫ້ມີຜູ້ຄວບຄຸມສຽງເພງ ເພື່ອຢຸດເພງເປັນໄລຍະເມື່ອໝາກບານຍັງຢູ່ກັບມືຂອງໃຜ ຜູ້ນັ້ນຈະໄດ້ຕອບຄໍາຖາມ (ດໍາເດີນໄປປະມານ 3 - 4 ຮອບ).
- ▶ ຫຼັງຈາກນັ້ນ ໃຫ້ແຕ່ລະຄົນຕິດຄໍາຕອບຂອງຕົນເອງ (ໃນບັດຄໍາ) ໃສ່ຝາຫ້ອງ ຫຼື ກະດານ ເພື່ອສະຫຼຸບຮ່ວມກັນກ່ຽວກັບສິ່ງທີ່ແຕ່ລະຄົນໄດ້ຮຽນຮູ້ໃນມື້ນີ້. ຖ້າວ່າມີຄໍາຕອບໃດທີ່ບໍ່ຊັດເຈນ ໃຫ້ມີການຖາມ ແລະ ຊີ້ແຈງຕື່ມ.

GBVF	GBVF	GBVF	GBVF	GBVF	GBVF	GBVF	GBVF
------	------	------	------	------	------	------	------

GBVF	GBVF	GBVF	GBVF	GBVF	GBVF	GBVF	GBVF
------	------	------	------	------	------	------	------

GBVF	GBVF	GBVF	GBVF	GBVF	GBVF	GBVF	GBVF
------	------	------	------	------	------	------	------

บัตรคำที่มีคำตอบ

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍທີ 1: ທົດສອບກ່ອນ ແລະ ຫຼັງ ການຝຶກອົບຮົມ ການບໍລິການຂັ້ນຕົ້ນ (MISP) ໃນສະຖານະການສຸກເສີນ

ໃຫ້ເລືອກຄໍາຕອບທີ່ຖືກຕ້ອງ ຢູ່ກ້ອງແຕ່ລະຄໍາຖາມ(ອາດຈະມີຄໍາຕອບທີ່ຖືກຕ້ອງຫຼາຍກ່ວາ 1 ຄໍາຕອບ)
ຂໍ້ມູນພື້ນຖານຂອງຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມຝຶກອົບຮົມ
ວັນທີ...../...../.....

ເລືອກການທົບສອບ:

- ກ່ອນການຝຶກອົບຮົມ
- ຫຼັງການຝຶກອົບຮົມ

ຊື່ (ຂອງຕົນເອງ):.....

ຄໍາຖາມ

1. ການບໍລິການທາງດ້ານຄລິນິກທີ່ສະໜອງໃຫ້ ພາຍໃຕ້ຊຸດບໍລິການຂັ້ນຕົ້ນ (MISP) ສໍາລັບສຸຂະພາບຈະເລີນພັນ ແລະ ສຸຂະພາບທາງເພດ (SRH) ແມ່ນຫຍັງ?

- ກ. ປ້ອງກັນການຖືພາໂດຍບໍ່ຕັ້ງໃຈ.
- ຂ. ປ້ອງກັນການເປັນພະຍາດ ແລະ ການເສຍຊີວິດຂອງແມ່ ແລະ ເດັກເກີດໃໝ່.
- ຄ. ວາງແຜນສໍາລັບການບໍລິການສຸຂະພາບຈະເລີນພັນ ແລະ ສຸຂະພາບທາງເພດ ແບບຄົບຊຸດ.
- ງ. ປ້ອງກັນຄວາມຮຸນແຮງທາງເພດ ແລະ ຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການຂອງຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກຄວາມຮຸນແຮງທາງເພດ.
- ຈ. ຮັບປະກັນວ່າຂະແໜງສາທາລະນະສຸກນໍາພາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການບໍລິການຂັ້ນຕົ້ນ (MISP) ສໍາລັບສຸຂະພາບຈະເລີນພັນ ແລະ ສຸຂະພາບທາງເພດ.
- ສ. ປ້ອງກັນການຕິດເຊື້ອ, ຫຼຸດຜ່ອນການເຈັບເປັນ ແລະ ການເສຍຊີວິດຈາກເຊື້ອເອດຈ໌ໄອວີ (HIV) ແລະ ພະຍາດຕິດຕໍ່ທາງເພດສໍາພັນຕ່າງໆ.
- ຊ. ແມ່ນທັງໝົດ

2. ບົດບາດຂອງຜູ້ປະສານງານສຸຂະພາບຈະເລີນພັນ ແລະ ສຸຂະພາບທາງເພດ ໃນສະຖານະການສຸກເສີນ ແມ່ນເພື່ອ:

- ກ. ປະສານງານ, ສື່ສານ ແລະ ຮ່ວມມືພາຍໃນຂະແໜງສາທາລະນະສຸກ, ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນຕ້ານການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ (GBV) ແລະ ພາກສ່ວນປ້ອງກັນການຕິດເຊື້ອ HIV ແລະ ດູແລຜູ້ຕິດເຊື້ອ HIV.
- ຂ. ສະໜັບສະໜູນຄູ່ຮ່ວມງານດ້ານສາທາລະນະສຸກເພື່ອຊອກຫາທິນສະໜັບສະໜູນວຽກສຸຂະພາບຈະເລີນພັນ ແລະ ສຸຂະພາບທາງເພດ ຜ່ານຂະບວນການວາງແຜນຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານມະນຸດສະທໍາ.
- ຄ. ການກໍານົດກໍລະນີ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງກໍລະນີຜູ້ຕິດເຊື້ອ HIV ແລະ ການສະໜອງຢາຕ້ານເຊື້ອ HIV (ARVs) ແລະ ການປິ່ນປົວໂດຍໃຫ້ຢາ co-trimoxazole ເພື່ອປ້ອງກັນການຕິດເຊື້ອສວຍໂອກາດ.

- ຈ. ນຳໃຊ້ບັນຊີ (ຫຼື checklist) ຊຸດບໍລິການຂັ້ນຕົ້ນ (MISP) ສຳລັບສຸຂະພາບຈະເລີນພັນ ແລະ ສຸຂະພາບທາງເພດ.
- 3.** ຫຼັກການຕອບສະໜອງ ຄວາມຕ້ອງການຂອງຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກຄວາມຮຸນແຮງທາງເພດ ປະກອບມີ:
- ກ. ຮັບປະກັນຄວາມປອດໄພ
  - ຂ. ຮັບປະກັນຮັກສາຄວາມລັບ
  - ຄ. ຮັບປະກັນໃຫ້ການບໍລິການ
  - ງ. ຮັບປະກັນການບໍ່ຈຳແນກ
  - ຈ. ຖືກໝົດທຸກຂໍ້
- 4.** ອົງປະກອບຂອງການດູແລທາງດ້ານຄລິນິກ ສຳລັບຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກຄວາມຮຸນແຮງທາງເພດແມ່ນຫຍັງ?
- ກ. ການຖາມປະຫວັດ ແລະ ກວດກາ ທາງດ້ານການແພດຢ່າງລະອຽດ ຕາມການຍິນຍອມຂອງຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກຄວາມຮຸນແຮງທາງເພດ.
  - ຂ. ການດູແລ ແລະ ໃຫ້ຄຳປຶກສາດ້ວຍຄວາມເມດຕາ ແລະ ປິດເປັນຄວາມລັບ ຕາມການຍິນຍອມຂອງຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກຄວາມຮຸນແຮງທາງເພດ.
  - ຄ. ການທົດສອບ (test) ການຖືພາ, ຂໍ້ມູນທາງເລືອກກ່ຽວກັບການຖືພາ, ແລະ ການດູແລ /ການສົ່ງຕໍ່ການເອົາລູກອອກທີ່ປອດໄພ ອີງຕາມນິຕິກຳ ຫຼື ກົດໝາຍທີ່ມີ.
  - ງ. ການເກັບຕົວຢ່າງ ແລະ ກວດກາພິສູດຫຼັກຖານດ້ານວິທະຍາສາດ ຕ້ອງໄດ້ເຮັດກັບຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກຄວາມຮຸນແຮງທາງເພດ ທຸກໆຄົນ.
  - ຈ. ໃຫ້ການບໍລິການດູແລດ້ານສຸຂະພາບຈິດ ຫຼື ດູແລສະພາບຈິດໃຈ.
- 5.** ຄວນສະໜອງຫຍັງໃຫ້ກັບບຸກຄົນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກເຊື້ອ HIV ຜູ້ທີ່ກິນຢາຕ້ານເຊື້ອ HIV (ARVs) ກ່ອນຈະເກີດມີສະຖານະການສຸກເສີນ?
- ກ. ສະໜອງຢາ ARVs
  - ຂ. ສະໜອງຢາ Penicillin prophylaxis
  - ຄ. ສະໜອງຖົງອະນາໄມ
  - ງ. ສະໜອງທັງໝົດຂ້າງເທິງ
- 6.** ການຄຸ້ມຄອງໜວດອາການພະຍາດຕິດຕໍ່ທາງເພດສຳພັນ (STIs) ແມ່ນວິທີການປິ່ນປົວພະຍາດຕິດຕໍ່ທາງເພດສຳພັນ ໂດຍການໄປປິ່ນປົວຢູ່ຄລິນິກຫຼາຍໆຄັ້ງ ໂດຍນຳໃຊ້ການປິ່ນປົວທີ່ມີມາດຕະຖານ.
- ກ. ແມ່ນຄວາມຈິງ
  - ຂ. ບໍ່ແມ່ນຄວາມຈິງ
- 7.** ຖ້າແມ່ຍິງເຂົ້າມາຫາແພດ ເພື່ອຮັບການດູປິ່ນປົວຫຼັງການເອົາລູກອອກ, ສິ່ງທຳອິດທີ່ຜູ້ໃຫ້ບໍລິການດ້ານສຸຂະພາບຄວນເຮັດແມ່ນສິ່ງລາວໄປໂຮງໝໍ.
- ກ. ຖືກຕ້ອງ
  - ຂ. ບໍ່ຖືກຕ້ອງ

8. ອັນໃດບໍ່ແມ່ນສັນຍານອັນຕະລາຍຂອງເດັກເກີດໃໝ່?

- ກ. ແຂງແຮງດີ ຫຼື ຊັກກະຕຸກ
- ຂ. ກິດຈະກຳ ຫຼື ການເຄື່ອນໄຫວ ຫຼຸດລົງ
- ຄ. ດູດນົມແມ່ດີ
- ງ. ຫາຍໃຈໄວ (ຫຼາຍກວ່າ 60 ເທື່ອຕໍ່ນາທີ)
- ຈ. ເດັກມີຮ່າງກາຍນ້ອຍຫຼາຍ ຕອນລາວເກີດ

9. ການບໍລິການທີ່ຈຳເປັນອັນໃດແດ່ທີ່ແພດຊ່ວຍເກີດຕ້ອງເຂົ້າໃຈ ເພື່ອໃຫ້ການເບິ່ງແຍງດູແລການເກີດ ແລະ ດູແລເດັກເກີດໃໝ່ ສຸກເສີນ (EmONC)?

- ກ. ການໃຫ້ການດູແລຫຼັງການເອົາລູກອອກ
- ຂ. ການຄຸ້ມຄອງເດັກເກີດໃໝ່ (ເຈັບເປັນ) ແລະ ການດູແລເດັກເກີດກ່ອນກຳນົດ/ເດັກນ້ຳໜັກຕໍ່າ
- ຄ. ການປ້ອງກັນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງກໍລະນີຕົກເລືອດໃນໄລຍະຖືພາ ແລະ ຫຼັງເກີດ
- ງ. ການຊ່ວຍເກີດດ້ວຍເຄື່ອງດູດສູນຍາກາດ
- ຈ. ການປ້ອງກັນອຸນຫະພູມຕົກ (ເຊັດໂຕເດັກໃຫ້ແຫ້ງ, ໃຫ້ຄວາມອົບອຸ່ນ, ໜັງສຳຜັດໜັງລະຫວ່າງລູກ ແລະ ແມ່ ແລະ ບໍ່ອາບນ້ຳໃຫ້ເດັກທັນທີຫຼັງເກີດ)
- ສ. ຖືກໝົດທຸກຂໍ້ຂ້າງເທິງ

10. ຄວນໃຫ້ຂໍ້ມູນຫຍັງແກ່ກຸ່ມເປົ້າໝາຍໃນລະຫວ່າງການໃຫ້ຄຳປຶກສາການຄຸມກຳເນີດ?

- ກ. ປະສິດທິຜົນຂອງວິທີການຄຸມກຳເນີດ
- ຂ. ຜົນຂ້າງຄຽງທົ່ວໄປຂອງວິທີການຄຸມກຳເນີດ
- ຄ. ການໃຫ້ຄຳປຶກສາໃນຊ່ວງໄລຍະການຖືພາ
- ງ. ວິທີຄຸມກຳເນີດມັນເຮັດໜ້າທີ່ແນວໃດເພື່ອການປ້ອງກັນການຖືພາ
- ຈ. ການປ້ອງກັນພະຍາດຕິດຕໍ່ທາງເພດສຳພັນ.
- ສ. ຖືກໝົດທຸກຂໍ້ຂ້າງເທິງ

11. ການໃຫ້ຄຳປຶກສາດ້ານການຄຸມກຳເນີດ ແລະ ການສະໜອງວິທີການໃດໜຶ່ງຄວນຖືເປັນບຸລິມະສິດ ຢູ່ໃນການບໍລິການລ່ຽມ ທັງໝົດ.

- ກ. ຖືກຕ້ອງ
- ຂ. ບໍ່ຖືກຕ້ອງ

12. ຂໍ້ມູນໃດຄວນຖືກເກັບກຳ ເພື່ອໃຊ້ໃນການວາງແຜນການໃຫ້ບໍລິການສຸຂະພາບຈະເລີນພັນ ແລະ ສຸຂະພາບທາງເພດ ແບບຄົບຊຸດ?

- ກ. ມາດຕະຖານການດູແລຂອງອົງການຕ່າງໆ.
- ຂ. ການບໍລິການຂັ້ນຕົ້ນ (MISP) ສຳລັບສຸຂະພາບຈະເລີນພັນ ແລະ ສຸຂະພາບທາງເພດ (SRH) ທີ່ໄດ້ມີການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນ.

ຄ. ຂໍ້ມູນສຸຂະພາບທົ່ວໄປ ແລະ ສະຖິຕິກ່ຽວກັບພະຍາດບໍ່ຕິດຕໍ່ ແລະ ຕິດຕໍ່, ອັດຕາການຂາດສານອາຫານ ແລະ ອື່ນໆ.

ງ. ອັດຕາສ່ວນຂອງພະຍາດຊຳເຮື້ອ ແລະ ຄວາມຮູ້ດ້ານສຸຂະພາບຂອງປະຊາກອນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກພະຍາດ ຊຳເຮື້ອ

ຈ. ຖືກໝົດທຸກຂໍ້ຂ້າງເທິງ

13. ອັນໃດບໍ່ແມ່ນຕົວຢ່າງໃນລະບົບສຸຂະພາບຂອງອົງການອະນາໄມໂລກ (WHO)?

ກ. ດ້ານການເງິນ

ຂ. ຜະລິດຕະພັນດ້ານການແພດ

ຄ. ການໃຫ້ບໍລິການ

ງ. ການຕະຫຼາດ

ຈ. ການປົກຄອງ ແລະ ຄວາມເປັນຜູ້ນຳ

14. ເມື່ອປ່ຽນໄປສູ່ການບໍລິການສຸຂະພາບຈະເລີນພັນ ແລະ ສຸຂະພາບທາງເພດ ແບບຄົບຊຸດ, ມັນມີຄວາມສຳຄັນທີ່ຍັງຕ້ອງສັ່ງຊຸດບໍລິການສຸຂະພາບຈະເລີນພັນ ໃນສະຖານະການສຸກເສີນ (IARH kits).

ກ. ຖືກຕ້ອງ

ຂ. ບໍ່ຖືກຕ້ອງ

15. ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວຜູ້ໃຫຍ່ຈະມີປະສົບການໆຮຽນຮູ້ ຈາກປະສົບການຊີວິດຕົວຈິງ ທີ່ມີຄຸນຄ່າຕໍ່ກັບ ຂະບວນການຮຽນຮູ້.

ກ. ແມ່ນຄວາມຈິງ

ຂ. ບໍ່ແມ່ນຄວາມຈິງ

16. ອັນໃດຕໍ່ໄປນີ້ແມ່ນຕົວຢ່າງຂອງເຕັກນິກການຈັດຂະບວນການຮຽນຮູ້ຂອງຜູ້ໃຫຍ່?

ກ. ສະໜອງເນື້ອໃນທີ່ເຄັ່ງຄັດ ແລະ ປັບປ່ຽນບໍ່ໄດ້.

ຂ. ຊຸກຍູ້ການມີສ່ວນຮ່ວມແບບທ້າວຫັນໃນການສົນທະນາແລກປ່ຽນ.

ຄ. ບໍ່ສົນໃຈປະສົບການ ແລະ ຄວາມຮູ້ເບື້ອງຕົ້ນຂອງຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ.

ງ. ການນຳໃຊ້ວິທີການໜຶ່ງດຽວໃນການສອນ.

17. ໜຶ່ງໃນບົດບາດສຳຄັນຂອງຜູ້ຈັດຂະບວນການຮຽນຮູ້ສຳລັບຜູ້ໃຫຍ່ ແມ່ນການປັບຮູບແບບການສອນໃຫ້ເໝາະສົມກັບຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ຄວາມມັກ ຂອງຜູ້ຮຽນ.

- 18.** ໃນການຮຽນຮູ້ຂອງຜູ້ໃຫຍ່, ຄວາມສໍາຄັນຂອງປະສົບການ ແລະ ຄວາມຮູ້ທີ່ຜ່ານມາແມ່ນຫຍັງ?
- ກ. ປະສົບການ ແລະ ຄວາມຮູ້ທີ່ຜ່ານມາມັນບໍ່ກ່ຽວຂ້ອງຍ້ອນວ່າຜູ້ໃຫຍ່ມັກຈະເລີ່ມຕົ້ນດ້ວຍການເປີດໃຈຮັບສິ່ງໃໝ່.
  - ຂ. ປະສົບການ ແລະ ຄວາມຮູ້ທີ່ຜ່ານມາ ມັນຄວນຈະຫຼຸດລົງ ເພື່ອໃຫ້ຜົນການເຮັດຮຽນເປັນເອກະພາບ.
  - ຄ. ປະສົບການ ແລະ ຄວາມຮູ້ທີ່ຜ່ານມາມັນມີຄຸນຄ່າ ແລະ ຄວນຈະຖືກນໍາໃຊ້.
  - ງ. ບໍ່ຄວນຖືກໃສ່ໃຈ ປະສົບການ ແລະ ຄວາມຮູ້ທີ່ຜ່ານມາ ເພື່ອສົ່ງເສີມການຄິດແບບວິພາກ.
- 19.** ວິທີການສອນອັນໃດ ທີ່ຜູ້ໃຫຍ່ມັກ ຍ້ອນວ່າມັນເນັ້ນໃສ່ການແກ້ໄຂບັນຫາ ແລະ ການນໍາໃຊ້ໃນຊີວິດຕົວຈິງ?
- ກ. ການບັນຍາຍ.
  - ຂ. ການເຮັດບົດບາດສົມມຸດ.
  - ຄ. ການຈົດຈໍາ (ຈໍາຈໍາຄໍາເວົ້າ).
  - ງ. ການທົດສອບ-ໃຫ້ເລືອກໄດ້ຫຼາຍຄໍາຕອບ.

ຄໍາຕອບ ສໍາຫຼັບການທົດສອບ (ກ່ອນ ແລະ ຫຼັງການຝຶກອົບຮົມ)

1	(ຂ)
2	(ກ)
3	(ຈ)
4	(ກ, ຂ, ຄ, ງ, ຈ)
5	(ກ, ຄ)
6	(ຂ)
7	(ຂ)
8	(ກ, ຄ)
9	(ສ)
10	(ສ)
11	(ກ)
12	(ຂ)
13	(ກ, ຂ, ຄ, ຈ)
14	(ກ)
15	(ກ)
16	(ຂ)
17	(ກ)
18	(ຄ)
19	(ຂ)

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 2:

ປະເພດຂອງຄວາມຮຸນແຮງ ແລະ ອາການຂອງຜູ້ຕົກເປັນ ເຫຍື້ອຂອງຄວາມຮຸນແຮງ ແຕ່ລະປະເພດ

ທາງດ້ານຮ່າງກາຍ	ອາການ ຫຼື ສິ່ງທີ່ບິ່ງບອກ
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ຕີ, ທຸບ, ເຕະ, ກັດ, ຍິກ, ຫຍຸມ ▪ ການຈຸດ, ການເຜົາ ຮ່າງກາຍ ▪ ການໂຍນເຄື່ອງຂອງໃສ່ ໄດ້ຮັບບາດເຈັບ ▪ ການໃຫ້ "ເດັກ" ເຮັດວຽກໜັກ ເກີນກຳລັງ ▪ ຈັບທ້ວງນ້ຳເຮັດໃຫ້ ຫາຍໃຈບໍ່ອອກ ▪ ການບິບຄໍ, ການຈັບສິ່ນເຮັດໃຫ້ຢ້ານ ▪ ການບັງຄັບ "ເດັກ" ໃນສິ່ງທີ່ບໍ່ເໝາະສົມເຊັ່ນ: ໃຫ້ "ເດັກ" ໃສ່ເສື້ອກັນໜາວໃນເວລາຮ້ອນ ແລະ ໃຫ້ໃສ່ເສື້ອກ້າມໃຫ້ "ເດັກ" ໃນຍາມໜາວ ▪ ໃຫ້ "ເດັກ" ດື່ມສິ່ງມືນເມົາ ດື່ມເຫຼົ້າ, ດື່ມເບຍ ແລະ ສິ່ງເສບຕິດ. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ຮ່າງກາຍມີບາດແຜ, ຮ່ອຍບວມໄຂ່, ຊ້ຳຂຽວ, ມີ ເລືອດອອກ, ກະດູກຫັກ ແລະ ຮ້າຍ ແຮງເຖິງ ຂັ້ນ ເສຍຊີວິດ ▪ ມີອາການສັ່ນ, ຢ້ານ, ເປັນໄຂ້ ຫຼື ບໍ່ສະບາຍຈາກ ພາຍໃນ ▪ ຮ້ອງໃຫ້, ແລ່ນໜີ, ກົດດັນ, ໜີອອກຈາກບ້ານ ຫຼື ສະຖານທີ່ພັກ ▪ ມີອາການມືນເມົາ, ຮາກ, ເຈັບຫົວ ມີຕຸ່ມແພ້ ອາດ ເຖິງຂັ້ນເສຍຊີວິດ ▪ ໂຕ້ຕອບດ້ວຍຄວາມຮຸນແຮງ (ໃນຮູບແບບດຽວກັນ) ▪ ຢ້ານກົວ
ທາງດ້ານຄວາມຮູ້ສຶກ ແລະ ຈິດໃຈ	ອາການ ຫຼື ສິ່ງທີ່ບິ່ງບອກ
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ຮ້າຍ, ປ້ອຍ, ດ່າ, ເວົ້າຫຍາບຄາຍ ▪ ຄຳເວົ້າທີ່ບັນທອນຈິດໃຈ, ຕອກຢ້າປົມດ້ອຍ, ລໍ້ ລຽນ, ເຢາະເຢີຍ, ດູກູກ ເຊັ່ນ: ເຈົ້າມັນໂງ່, ຂໍ້ລ້າຍ, ແຫຼ້, ດ່າ, ຕຸ້ຍ, ເຕ້ຍ.... ▪ ການຮ້ອງສຽງດັງ, ການແຂກໃສ່ ▪ ການສົມທຽບ, ການປຽບທຽບ ▪ ເຫັນຄວາມຮຸນແຮງເລື້ອຍໆ ເຊັ່ນ: ການປ້ອຍດ່າ, ການທຸບຕີ... 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ອັບອາຍ, ຄຽດ, ຮ້ອງໃຫ້, ເສົ້າ, ເກັບໂຕຢູ່ຄົນດຽວ ມີດຽງຽບ ▪ ໂຕ້ຕອບດ້ວຍຄວາມຮຸນແຮງ (ຮ້າຍ, ປ້ອຍ, ດ່າ, ເວົ້າຫຍາບຄາຍ) ▪ ບໍ່ຢາກຢູ່ເຮືອນ, ແລ່ນໜີ ▪ ສະແດງອາການກ້າວລ້າວ ▪ ມີຄວາມເມີຍເສີຍ ▪ ບໍ່ກ້າສະແດງອອກ ຫຼືສະເໜີຄຳຄິດເຫັນເພາະຢ້ານ ຜິດ

ຄວາມຮຸນແຮງທາງເພດ

- ການລວນລາມ ດ້ວຍຮ່າງກາຍ, ສາຍຕາ, ທ່າທາງ
- ຄຳເວົ້າລາມົກ, ເລົ່າເລື່ອງລາມົກຊວນຫົວ, ເຢາະເຢີຍ
- ການບັງຄັບຝົນໃຈ, ຂົ່ມຂືນ, ອານາຈານ
- ການສະແດງຮູບພາບລາມົກ
- ການບັງຄັບໃຫ້ແຕ່ງງານກ່ອນໄວ ແລະ ການຖືພາ
- ໃຊ້ອຳນາດບັບຄັບ "ເດັກ" ເຊັ່ນ: ເຍັນເບຍ, ເສີບອາຫານ, ຮັບແຂກ
- ການໃຊ້ສິ່ງຂອງມາສະເໜີ ແລະ ລໍລວງ "ເດັກ" ເພື່ອຫາປະໂຫຍດທາງເພດ
- ການໃຫ້ເດັກຂາຍບໍລິການທາງເພດ

ອາການ ຫຼື ສິ່ງທີ່ປົ່ງບອກ

- ມີບາດແຜ, ຮ່ອຍບວມໄຂ່, ຊໍ້າຂຽວ, ມີເລືອດອອກ, ກະດູກຫັກ, ເປັນໄຂ້ ແລະ ຮ້າຍແຮງເຖິງຂັ້ນເສຍ ຊີວິດ
- ມີອາການສັ່ນ, ຢ້ານ, ຫວາດລະແວງ, ຮ້ອງໃຫ້
- ໂສກເສົ້າ, ມີດຽບ, ເກັບໂຕເອງຢູ່ຄົນດຽວ
- ສຳລັບ "ເດັກ" ຍິງ ມີການຖືພາ
- ຕິດພະຍາດທາງເພດສຳພັນ
- ມັກຈົ່ມວ່າເຈັບຫົວ ແລະ ເຈັບທ້ອງ
- "ເດັກ" ໄດ້ສິ່ງຂອງ ຫຼື ວັດຖຸມີຄ່າ ໂດຍທີ່ເດັກຍັງຫາເງິນຊື້ເອງບໍ່ໄດ້ ແລະ ບໍ່ແມ່ນພໍ່ແມ່ຍາດພີ່ນ້ອງຊື້ໃຫ້
- ຮູ້ເລື່ອງເພດສຳພັນໄວກ່ອນເດັກຄົນອື່ນໆ
- ວິຕົກກັງວົນ ແລະ ແລ່ນໜີ

ການປ່ອຍປະລະເລີຍ

- ການຖືກປ່ອຍປະລະເລີຍ ດ້ານການກິນຢູ່ - ກິນອາຫານບໍ່ພຽງພໍ, ບໍ່ມີເຄື່ອງນຸ່ງຮົ່ມ
- ການບໍ່ໄດ້ຮັບການໃສ່ໃຈ ເປັນໄລຍະຕໍ່ເນື່ອງ
- ຂາດຄວາມອົບອຸ່ນຈາກພໍ່ແມ່
- ການບໍ່ຮັບການເບິ່ງແຍງດູແລ
- ການບໍ່ໄດ້ຮັບການປິ່ນປົວໃຫ້ທັນເວລາເມື່ອເຈັບເປັນ

ອາການ ຫຼື ສິ່ງທີ່ປົ່ງບອກ

- ຈ່ອຍ, ເຫລືອງ, ເຕ້ຍ, ໂຕນ້ອຍກ່ອນເກນອາຍຸ, ຂາດ ສານອາຫານ
- "ເດັກ" ນ້ອຍໃສ່ເຄື່ອງນຸ່ງໂຕເກົ່າ ຫຼາຍໆວັນ, ເສື້ອຜ້າ ເປີະເປືອນ, ຮ່າງກາຍເປີະເປືອນບໍ່ໄດ້ອາບນ້ຳຫຼາຍມື້
- ໃນຊ່ວງຍາມໜາວ ຫຼື ອາກາດໜາວແມ່ນໃສ່ເສື້ອແຂນສັ້ນ ຫຼື ເສື້ອກ້າມ ຫຼື ບໍ່ນຸ່ງເຄື່ອງ
- ບໍ່ເຂົ້າກັບໝູ່
- ໄດ້ຮັບບາດເຈັບ, ມີບາດແຜ, ຮ່ອຍບວມໄຂ່, ຊໍ້າຂຽວ, ມີເລືອດອອກ, ກະດູກຫັກ ແລະ ຮ້າຍແຮງ ເຖິງຂັ້ນເສຍຊີວິດ
- ສະແດງອາລົມກ້າວລາວ
- ຂີ້ລັກອາຫານເພາະອິດຫົວ
- ເຈັບປ່ວຍງ່າຍ ແລະ ບໍ່ໄດ້ເຂົ້າເຖິງການປິ່ນປົວ

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 3: ເລື່ອງເລົ່າກ່ຽວກັບເດັກຍິງທີ່ຖືກລວນລາມທາງເພດ

ຜົນກະທົບຈາກພາຍຸ ເຮັດໃຫ້ຝົນຕົກຕິດຕໍ່ກັນເປັນເວລາຫຼາຍມື້ ເຮັດໃຫ້ເກີດນ້ຳຖ້ວມໜັກຢ່າງກະທັນຫັນ ຢູ່ໃນເຂດ ໜູ່ບ້ານ ທີ່ຕັ້ງລຽບຕາມແຄມແມ່ນ້ຳ ໃນບາງບ່ອນຄວາມສູງຂອງນ້ຳຂຶ້ນຮອດຫຼັງຄາເຮືອນ. ບ້ານເຮືອນ, ໄຮ່ນາ - ຮົ່ວສວນ, ສິ່ງຂອງ ແລະ ສັດລ້ຽງ ຂອງປະຊາຊົນ ໄດ້ຖືກພັດພາໄປຕາມກະແສນ້ຳ ສ້າງຄວາມເສຍຫາຍທັງຊີວິດ ແລະ ຊັບສິນຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ໃຫ້ກັບປະຊາຊົນ ຢ່າງທີ່ບໍ່ເຄີຍເກີດຂຶ້ນມາກ່ອນ. ລັດຖະບານ ກໍ່ຄືຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ ໃນເມືອງ ແລະ ແຂວງ ໄດ້ມີການໂຕ້ຕອບຢ່າງທັນທີ ເພື່ອທະຍອຍຊ່ວຍເຫຼືອອົບພະຍົບຊາວບ້ານອອກຈາກພື້ນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບໄປຢູ່ສູນພັກ ເຊົາຊົ່ວຄາວທີ່ທາງການໄດ້ກະກຽມໄວ້ ແຕ່ກໍ່ບໍ່ສາມາດເຮັດໄດ້ໄວຕາມໃຈຕ້ອງການ ຍ້ອນວ່າປະຊາຊົນມີຈຳນວນຫຼາຍພັນຄົວເຮືອນທີ່ຍັງຕິດຄ້າງຢູ່ເຂດທີ່ນ້ຳຖ້ວມສູງ.

ການອົບພະຍົບປະຊາຊົນແມ່ນໄດ້ໃຫ້ ບຸລິມະສິດກັບເດັກ, ແມ່ຍິງ, ຜູ້ສູງອາຍຸ ແລະ ຄົນພິການ. ນາງ ນ້ອຍ ອາຍຸ 13 ປີ ເປັນຄົນ ໜຶ່ງທີ່ຖືກຊ່ວຍເຫຼືອອອກ ມາຢູ່ສູນພັກເຊົາຊົ່ວຄາວ. ເຖິງແມ່ນວ່າ ນ້ອຍ ອອກມາໄດ້ແລ້ວ ແຕ່ວ່າພໍ່ແມ່ ແລະ ອ້າຍເອື້ອຍນ້ອງຂອງລາວ ຍັງຕິດຢູ່ ບ່ອນໃດບ່ອນໜຶ່ງໃນບ້ານທີ່ຖືກນ້ຳຖ້ວມສູງ. ນ້ອຍ ຮູ້ສຶກກັງວົນ, ສັບສິນ, ນ້ຳຕາໄຫຼບໍ່ຂາດສາຍ ບໍ່ຮູ້ວ່າຈະເຮັດແນວໃດ, ໃນຂະນະທີ່ນັ່ງເຮືອອອກມາ ນ້ຳຕາຂອງນ້ອຍໄຫຼບໍ່ຂາດສາຍ ພ້ອມທັງ ຂໍ້ຮ້ອງ - ອ້ອນວອນໃຫ້ພະນັກງານກູ້ໄພຊ່ວຍ ຄອບຄົວຂອງລາວອອກມາໃຫ້ໄດ້...6:30 ໃກ້ຈະມືດ ນ້ອຍ ໄດ້ມາເຖິງ ສູນພັກເຊົາຊົ່ວຄາວຊຶ່ງເປັນສະໜາມກິລາທີ່ຖືກປັບມາໃຊ້ເປັນສູນພັກເຊົາຊົ່ວຄາວ. ໃນສູນພັກເຊົາຊົ່ວຄາວມີປະຊາຊົນທີ່ຖືກອົບພະຍົບມາຈາກຫຼາຍບ້ານ ນ້ອຍບໍ່ຮູ້ຈັກກັບໃຜ. ຄົນນີ້ ນ້ອຍ ໄດ້ນອນພັກຢູ່ສູນແຫ່ງນີ້ ມີພຽງແຕ່ເຄື່ອງຄາຄົງທີ່ຕິດຕົວມານຳ, ນ້ອຍໄດ້ແຕ່ຄອງຖ້ຳ ພໍ່, ແມ່ ແລະ ອ້າຍ ເອື້ອຍນ້ອງ ຢ່າງໃຈຈິດໃຈຈໍ ຫວັງວ່າພວກເຂົາເຂົາຈະຖືກ ຊ່ວຍເຫຼືອອອກມາໄດ້ຢ່າງປອດໄພ, ແຕ່ຈົນເດີກກໍ່ຍັງບໍ່ເຫັນຄົນໃດໃນຄອບຄົວຂອງລາວ ມາເຖິງສູນເຊົາຊົ່ວຄາວເລີຍ.

ນ້ອຍ ຮູ້ສຶກຄິດຮອດ, ເປັນຫວ່ງຄວາມປອດໄພຂອງພໍ່ແມ່ ແລະ ອ້າຍເອື້ອຍນ້ອງ... ປະມານທ່ຽງຄືນ ນ້ອຍໄດ້ຫຼັບໄປ ແບບບໍ່ຮູ້ຕົວເພາະຄວາມອິດເມືອຍ, ໃນຂະນະທີ່ນ້ອຍຫຼັບໄປນັ້ນ ນ້ອຍຮູ້ສຶກ ວ່າມີຄົນມາຈັບ ແລະ ກອດລາວ. ນ້ອຍ ທັງນອນທັງຝັນວ່າກຳລັງນອນກອດແມ່ຂອງລາວ ພ້ອມຍັງຮູ້ສຶກໄດ້ວ່າມີມິກຳລັງລຸບໄປຕົນໂຕຂອງລາວ, ທັນໃດນັ້ນ ເຮັດໃຫ້ນ້ອຍມືນຕາຂຶ້ນດ້ວຍຄວາມຕົກໃຈ ເຫັນຄົນທີ່ກຳລັງກອດລາວຢູ່ນັ້ນ ເປັນຜູ້ຊາຍແປກໜ້າ ນ້ອຍຕົກໃຈຫຼາຍ ແລະ ຮ້ອງໄຫ້ຂຶ້ນໝົດແຮງ!!!

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 4:

ລະບຽບການປ້ອງກັນ ຄວາມຮຸນແຮງ, ການຫາຜົນປະໂຫຍດ, ການລ່ວງລະເມີດ ແລະ ການຄຸກຄາມທາງເພດ

» ສິ່ງຕ້ອງເຮັດ

1. ເຄົາລົບ, ໃຫ້ກຽດຕໍ່ເພື່ອນຮ່ວມງານທີ່ເປັນເພດຍິງ, ຊາຍ ແລະ ຫຼາກຫຼາຍທາງເພດ (ທາງວາຈາ ແລະ ການກະທໍາ).
2. ເຄົາລົບຄວາມເປັນສ່ວນຕົວ ແລະ ສິດທິ ຂອງຜູ້ອື່ນ.
3. ປົກປ້ອງຊາວບ້ານ ແລະ ເພື່ອນຮ່ວມງານ (ໂດຍສະເພາະແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກນ້ອຍ) ທີ່ຢູ່ໃນສະຖານະການສ່ຽງ ຈະຖືກ ຫຼື ກໍາລັງຖືກຄຸກຄາມທາງເພດ.
4. ເຄົາລົບຮິດຄອງປະເພນີທ້ອງຖິ່ນ.
5. ແຕ່ງກາຍໃຫ້ສຸພາບເໝາະສົມກັບສະຖານທີ່ ແລະ ເວລາ.
6. ສັດຊື່ຕໍ່ຄອບຄົວ (ບໍ່ນອກໃຈ ເມຍ ຫຼື ຜົວ).
7. ຮັກສາສາຍສໍາພັນທີ່ດີກັບທີມງານທຸກຂັ້ນ.
8. ລາຍງານຕໍ່ຫ້ອງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຖ້າມີປະກົດການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ, ການຫາຜົນປະໂຫຍດ, ການລ່ວງລະເມີດ ແລະ ການຄຸກຄາມທາງເພດ (ແຕ່ຕ້ອງຮັບປະກັນການຮັກສາຄວາມລັບຂໍ້ມູນຂອງຜູ້ທີ່ຖືກເປັນເຫຍື່ອຄວາມຮຸນແຮງ).
9. ຮັບປະກັນຄວາມປອດໄພ, ຄວາມລັບ, ເຄົາລົບ ແລະ ບໍ່ຈໍາແນກ, ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອ ແລະ ສິ່ງຕໍ່ໄປດູແລ - ປິ່ນປົວ ໃນສະຖານທີ່ບໍລິການທີ່ເໝາະສົມໃຫ້ທັນເວລາ.

» ສິ່ງຕ້ອງຫ້າມ

1. ອີງຕາມກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ ມາດຕາທີ 49 ຂໍ້ຫ້າມສໍາລັບເຈົ້າໜ້າທີ່ ຫຼື ພະນັກງານລັດຖະກອນ: ຫ້າມເຈົ້າໜ້າທີ່ ຫຼື ພະນັກງານ-ລັດຖະກອນ ມີພິດຕິກໍາດັ່ງນີ້:
  - ສວຍໃຊ້ສິດ, ໜ້າທີ່, ຕໍາແໜ່ງ, ຄວາມຮຸນແຮງ, ບັງຄັບ, ນາບຊູ່ ເພື່ອຫາຜົນປະໂຫຍດແກ່ຕົນ, ຄອບຄົວ, ຍາດພີ່ນ້ອງ ແລະ ພັກພວກຂອງຕົນເອງ;
  - ທວງເອົາ, ຂໍເອົາ, ຮັບເອົາສິນບິນຈາກບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ;
  - ປະຕິບັດໜ້າທີ່ດ້ວຍຄວາມປະໝາດ, ເລີ່ນເລີ້, ເມີນເສີຍ, ຈາກຄວາມຮັບຜິດຊອບຕໍ່ການປະຕິບັດໜ້າທີ່;
  - ກົດໜ່ວງ, ຖ່ວງດຶງ ເອກະສານ ໃນການແກ້ໄຂບັນຫາຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ;
  - ຮຽກເອົາຄ່າທໍານຽມ, ຄ່າບໍລິການ ທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ;
  - ປອມແປງເອກະສານ, ອອກເອກະສານບໍ່ຖືກຕ້ອງ ຫຼື ທໍາລາຍເອກະສານ;
  - ເປີດເຜີຍຄວາມລັບຂອງລັດ ຫຼື ທາງລັດຖະການ, ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ;
  - ເພີ່ມ ຫຼື ຫຼຸດອັດຕາຄ່າຊ່ວຍເຫຼືອ ນໍາໃຊ້ລາຍຮັບຈາກການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ ຕາມລໍາພັງໃຈ;
  - ມີພິດຕິກໍາອື່ນທີ່ເປັນການລະເມີດກົດໝາຍ.
2. ຫ້າມແຕະຕ້ອງ ຫຼື ສໍາຜັດຮ່າງກາຍຂອງຄົນອື່ນ ຖ້າບໍ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ.
3. ຫ້າມເວົ້າຈາລວນລາມຊາວບ້ານ, ທີມງານ, ພະນັກງານ ທີ່ເຮັດວຽກຮ່ວມກັນ.

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 5:

ບັນຊີຊຸດບໍລິການ (Kits)

Kit No. 1A

Male Condoms
(ຊຸດຖົງຢາງອະນາໄມຊາຍ)

Kit No. 2A

Clean Delivery, Individual
(ຊຸດເກີດລູກທີ່ສະອາດ)

Kit No. 2B

Clean Delivery, Birth attendants
(ຊຸດເກີດລູກທີ່ສະອາດສໍາລັບຜູ້ຊ່ວຍເກີດ)

Kit No. 4

Oral and Injectable Contraception
(ຊຸດຄຸມກຳເນີດແບບກິນ ແລະ ແບບສັກ)

Kit No. 3

Post - Rape Treatment
(ຊຸດປິ່ນປົວຫຼັງການຖືກຂົ່ມຂືນ)

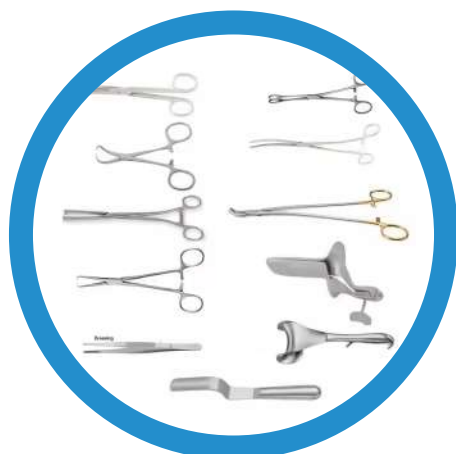
Kit No. 5

Sexually Transmitted Infections (STI)
(ຊຸດປິ່ນປົວພະຍາດຕິດຕໍ່ທາງເພດສໍາພັນ)

Kit No. 6A

Clinical Delivery Assistance kit -
Midwifery Supplies, Reusable Equipment
(ຊຸດຜະລິດຕະພັນ-ຢາ-ອຸປະກອນດ້ານຜະດຸງຄັນ-ປະເພດໃຊ້ຄືນໄດ້)

Kit No. 9

Repair of Cervical and Vaginal
Tears (ຊຸດປົວແປງການຈິກຂາດຂອງອະໄວ
ຍະວະເພດ ແລະ ປາກມິດລູກ).

Kit No. 6A

Assisted Delivery with Vacuum
Extraction - model HM Healthcare
(ຊຸດຊ່ວຍເກີດດ້ວຍເຄື່ອງດູດສູນຍາກາດ)

Kit No. 8*

Management of Complications of
Miscarriage or Abortion
(ຊຸດປິ່ນປົວອາການແຂກຊ້ອນກໍລະນີມີການຫຼຸລຸກ
ຫຼື ເອົາລູກອອກ)

Kit No. 6B

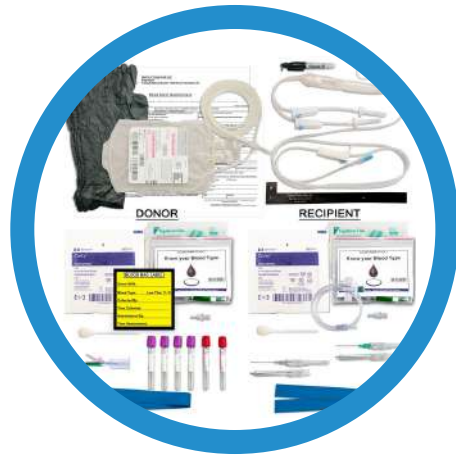
Clinical Delivery Assistance kit - Midwifery Supplies, Drugs and Disposable Equipment
(ຊຸດຜະລິດຕະພັນ - ຢາ - ອຸປະກອນດ້ານຜະດຸງຄົ້ນ - ປະເພດໃຊ້ພຽງຄັ້ງດຽວ)

Kit No. 11B*

Obstetric Surgery and Severe Obstetric Complications, Drugs and Disposable Equipment
(ຊຸດຜ່າຕັດ-ອຸປະກອນດ້ານປະສູດກໍລະນີມີອາການສິນຮ້າຍແຮງ - ປະເພດອຸປະກອນໃຊ້ພຽງຄັ້ງດຽວ)

Kit No. 11A

Referral Level, Reusable Equipment kit
(ຊຸດອຸປະກອນໃນລະດັບການສົ່ງຕໍ່ຄົນເຈັບ - ປະເພດອຸປະກອນໃຊ້ຄືນໄດ້)

Kit No. 12

Blood Transfusion kit (ຊຸດການໃຫ້ເລືອດ)

Kit No. 10B

Obstetric Surgery and Severe Obstetric Complications, Reusable Equipment (ຊຸດຜ່າຕັດ - ອຸປະກອນດ້ານປະສູດກໍລະນີມີອາການສິນຮ້າຍແຮງ - ປະເພດອຸປະກອນທີ່ສາມາດໃຊ້ຄືນໄດ້)

Kit No. 0

Administration kit
(ຊຸດດ້ານການບໍລິຫານ)

Kit No. 1B

Female Condoms kit
(ຊຸດຖົງຢາງອະນາໄມ ສຳລັບແມ່ຍິງ)

CCchx

Chlorhexidine gel
(ເຢວ ກລໍເຮກຊີດິນ)

CCmis

Misoprostol (ໄມໂສປຣິດສ໌ໂຕລ-ຢາ
ໃຊ້ໃນ ກໍລະນີລູກ ຫຼື ເອົາລູກອອກ)

CCdsc

Depot - Medroxyprogesterone Acetate (DMPA - SC)
(ຢາສັກຄຸມກຳເນີດ DMPA-SC)

CCimp Kit No. 7B

Contraceptive Implant kit
(ຊຸດຝັງຢາຄຸມກຳເນີດ)

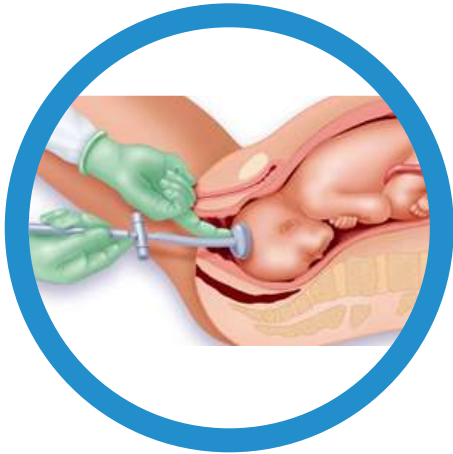
Kit No. 7A

Intra Uterine Devices (IUD) kit
(ຊຸດຮ່ວງອະນາໄມ)

CCoxy

Oxytocin (ຢາອີກຊີຕິກຊິນ)

CCvad

Hand-held Vacuum Assisted
Delivery System
(ລະບົບເຄື່ອງຊ່ວຍເກີດແບບສູນຍາກາດ
- ແບບໃຊ້ມິຖື)

CCasg

Non-Pneumatic Anti Shock Garment
(ຊຸດອຸປະກອນໃສ່ໃຫ້ແມ່ຫຼັງເກີດທີ່ມີອາການເລືອດໄຫຼ
ເພື່ອຕ້ານສະພາວະຊອກຈາກການເສຍເລືອດ)

CCmals

IEHK Supplementary Malaria Module
(ຊຸດຢາຕ້ານໄຂ້ມາລາເຣຍເພີ່ມເຕີມ)

CCmalb

IEHK Basic Malaria Module
(ຊຸດຢາຕ້ານໄຂ້ມາລາເຣຍພື້ນຖານ)

CCmif

Mifepristone
(ຢາມິຟປຣິດສ໌ໂຕນ-ຢາຢຸດຕິການຖືພາ)

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 6: ບັນຊີລາຍການທີ່ຕ້ອງສະໜອງ ຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນ

- ຖ້າມີແລ້ວ ຫຼື ໄດ້ເຮັດແລ້ວ ໃຫ້ໝາຍ ✓
- ກຳລັງສະໜອງ ຫຼື ກຳລັງເຮັດ ໃຫ້ໝາຍ IP
- ຖ້າຍັງບໍ່ມີ ຫຼື ຍັງບໍ່ໄດ້ເຮັດ ໃຫ້ໝາຍ O

ລາຍການ	ເຄື່ອງໝາຍ	
1. ຊຸດເຄື່ອງໃຊ້ຈຳເປັນສຳລັບແມ່ຍິງ		
2. ກຳນົດຄວາມຕ້ອງການໃຫ້ບໍລິການສຸຂະພາບທາງເພດ ແລະ ສຸຂະພາບຈະເລີນໃນຊຸມຊົນ		
3. ກຳນົດພື້ນທີ່ໆເໝາະສົມໃນການໃຫ້ບໍລິການສຸຂະພາບທາງເພດ ແລະ ສຸຂະພາບຈະເລີນ		
4. ປະເມີນຄວາມສາມາດຂອງບຸກຄະລາກອນ		
5. ກຳນົດຄວາມຕ້ອງການດ້ານບຸກຄະລາກອນ ແລະ ລະດັບຄວາມສາມາດ		
6. ອອກແບບ ແລະ ວາງແຜນການອົບຮົມພະນັກງານ		
7. ກຳນົດຄວາມຕ້ອງການຜະລິດຕະພັນຢາສຳລັບການບໍລິການສຸຂະພາບທາງເພດ ແລະ ສຸຂະພາບຈະເລີນ		
8. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ລະບົບພະລາທິການໃນການສະໜອງຢາສຳລັບ ສຸຂະພາບທາງເພດ ແລະ ສຸຂະພາບຈະເລີນ		
9. ສ້າງການມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ຄວາມເປັນເຈົ້າການຂອງຊຸມຊົນ (ດ້ວຍການເຂົ້າໄປຮຽນຮູ້ຈາກກຸ່ມເປົ້າໝາຍ)		
10. ພາຫານະຂົນສົ່ງກໍລະນີສຸກເສີນຈາກສູນພັກເຊົາຊົ່ວຄາວ ຫາໂຮງໝໍເມືອງ		
11. ພາຫານະຂົນສົ່ງກໍລະນີສຸກເສີນຈາກສູນພັກເຊົາຊົ່ວຄາວ ຫາໂຮງໝໍແຂວງ		
12. Basic Emergency Obstetric and Newborn Care (ການດູແລການເກີດລູກ ແລະ ເດັກເກີດໃໝ່ ຂັ້ນພື້ນຖານ ກໍລະນີສຸກເສີນ)		
13. Comprehensive Emergency Obstetric and Newborn Care (ການດູແລການເກີດ ແລະ ເດັກເກີດໃໝ່ ແບບຄົບຊຸດ ໃນກໍລະນີສຸກເສີນ)		
14. Male Condoms (ຊຸດຖົງຢາງອະນາໄມຊາຍ)		

<p>15. Oral and Injectable Contraception (ຊຸດຄຸມກຳເນີດແບບກິນ ແລະ ແບບສັກ)</p>		
<p>16. Contraceptive Implant kit (ຊຸດຝັງຢາຄຸມກຳເນີດ)</p>		
<p>17. Intra Uterine Devices (IUD) kit (ຊຸດຮ່ວງອະນາໄມ)</p>		
<p>18. Clean Delivery, Individual (ຊຸດເກີດລູກທີ່ສະອາດ)</p>		
<p>19. Clinical Delivery Assistance kit - Midwifery Supplies, Drugs and Disposable Equipment (ຊຸດຜະລິດຕະພັນ-ຢາ-ອຸປະກອນດ້ານຜະດຸງຄັນ-ປະເພດໃຊ້ພຽງຄັ້ງດຽວ)</p>		
<p>20. Oxytocin (ຢາອີກຊີຕິກຊິນ)</p>		
<p>21. Post-Rape Treatment (ຊຸດປິ່ນປົວຫຼັງການຖືກຂົ່ມຂືນ)</p>		
<p>22. Sexually Transmitted Infections (STI) (ຊຸດປິ່ນປົວພະຍາດຕິດຕໍ່ທາງເພດສຳພັນ)</p>		
<p>23. Non-Pneumatic Anti Shock Garment (ຊຸດອຸປະກອນໃສ່ໃຫ້ແມ່ ຫຼັງເກີດທີ່ມີອາການເລືອດໄຫຼ ເພື່ອຕ້ານສະພາວະຊອກຈາກການເສຍເລືອດ)</p>		

<p>24. Management of Complications of Miscarriage or Abortion (ຊຸດປິ່ນປົວອາການແຊກຊ້ອນກໍລະນີມີການຫຼຸລູກ ຫຼື ເອົາລູກອອກ)</p>		
<p>25. Misoprostol (ໄມໂສປຣິດສ໌ໂຕລ-ຢາໃຊ້ໃນ ກໍລະນີລູລູກ ຫຼື ເອົາລູກອອກ)</p>		
<p>26. Mifepristone (ຢາມິຟປຣິດສ໌ໂຕນ-ຢາຢຸດຕິການຖືພາ)</p>		
<p>27. Repair of Cervical and Vaginal Tears (ຊຸດປົວແປງການຈິກຂາດຂອງອະໄວຍະວະເພດ ແລະ ປາກມິດລູກ).</p>		
<p>28. Assisted Delivery with Vacuum Extraction - model HM Healthcare (ຊຸດຊ່ວຍເກີດດ້ວຍເຄື່ອງດູດສູນຍາກາດ)</p>		
<p>29. Obstetric Surgery and Severe Obstetric Complications, Reusable Equipment (ຊຸດຜ່າຕັດ-ອຸປະກອນດ້ານປະສູດກໍລະນີມີອາການສິນຮ້າຍແຮງ-ປະເພດອຸປະກອນທີ່ສາມາດໃຊ້ຄືນໄດ້)</p>		
<p>30. Blood Transfusion kit (ຊຸດການໃຫ້ເລືອດ)</p>		
<p>31. Chlorhexidine gel (ເຢວ ກລໍເຮກຊິດີນ)</p>		
<p>32. ຢາຕ້ານໄວຣັດ HIV (ARVs)</p>		
<p>33. Post-Exposure Prophylaxis (PEP) (ຢາສຸກເສີນປ້ອງກັນເຊື້ອ HIV ໃຫ້ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ຈາກຄວາມຮຸນແຮງທາງເພດ ພາຍໃນ 72 ຊົ່ວໂມງ)</p>		

ສະໜັບສະໜູນໂດຍ

